

Ikt. sz.: IUB-41/12-3/2021.

IUB-4/2021. sz. ülés
(IUB-73/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Igazságügyi bizottságának**
2021. március 23-án, kedden, 09 óra 10 perckor
az Országház Delegációs termében
(főemelet 40.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	7
<i>Országgyűlési beszámoló a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2019. évi tevékenységéről (B/14315. szám)</i>	
<i>(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)</i>	7
<i>Ügyrendi javaslat és döntés a tárgyalás menetéről</i>	7
<i>Földváryné Kiss Réka expozéja</i>	8
<i>Kérdések</i>	12
<i>Földváryné Kiss Réka válasza</i>	14
<i>Határozathozatal</i>	15
<i>Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló T/15160. számú törvényjavaslat</i>	
<i>(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	16
<i>Z. Kárpát Dániel szóbeli kiegészítése</i>	16
<i>Hozzászólások</i>	17
<i>Z. Kárpát Dániel reflexiói</i>	20
<i>Határozathozatal</i>	21
<i>Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló T/15159. számú törvényjavaslat</i>	
<i>(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	22
<i>Dr. Brenner Koloman szóbeli kiegészítése</i>	22
<i>Hozzászólás</i>	23
<i>Határozathozatal</i>	24
<i>Az alapvető jogok biztosa hivatalának bővítéséről szóló T/15161. számú törvényjavaslat</i>	
<i>(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	24
<i>Határozathozatal</i>	24
<i>Az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló T/15189. számú törvényjavaslat</i>	
<i>(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	24
<i>Demeter Márta szóbeli kiegészítése</i>	25
<i>Hozzászólások</i>	25
<i>Demeter Márta reflexiói</i>	30
<i>Határozathozatal</i>	30

A kiemelt közbizalmat igénylő tisztségek betöltéséről szóló T/15201. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	31
Demeter Márta szóbeli kiegészítése	31
Határozathozatal	31
Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvénynek az országgyűlési képviselők javadalmazásának veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályaival kapcsolatos módosításáról szóló T/15229. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	31
Dr. Szél Bernadett szóbeli kiegészítése	32
Dr. Hadházy Ákos szóbeli kiegészítése	32
Határozathozatal	33
A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvénynek a koronavírus okozta gazdasági és szociális válság enyhítése érdekében szükséges módosításáról szóló T/15396. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	33
Ügyrendi vita	34
Dr. Szél Bernadett szóbeli kiegészítése	35
Hozzászólások	36
Dr. Szél Bernadett reflexiója	38
Határozathozatal	40
Egyebek	40
Az ülés berekesztése	40

Napirendi javaslat

1. Országgyűlési beszámoló a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2019. évi tevékenységéről (B/14315. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
2. Baja Város Önkormányzata Képviselőtestületének a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 39. §-ának - az önkormányzati képviselők vagyonyilatkozatával kapcsolatos - módosítását kezdeményező beadványának megvitatása
3. Magyarország Alaptörvényének kilencedik módosításáról szóló törvényjavaslat (T/14338. szám)
(Szilágyi György (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15160. szám)
(Jakab Péter, Z. Kárpát Dániel, Szilágyi György, Csányi Tamás, Magyar Zoltán, Nunkovics Tibor, Ander Balázs, Balczó Zoltán, dr. Brenner Koloman, Dudás Róbert, dr. Gyüre Csaba, Kálló Gergely, Potocskáné Kőrösi Anita, Rig Lajos, Stummer János, dr. Steinmetz Ádám és dr. Lukács László György (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
5. Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15159. szám)
(Dr. Brenner Koloman (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
6. Az alapvető jogok biztosa hivatalának bővítéséről szóló törvényjavaslat (T/15161. szám)
(Dr. Brenner Koloman (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
7. Az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat (T/15189. szám)
(Dr. Keresztes László Lóránt, Csárdi Antal, Demeter Márta, Hohn Krisztina, Schmuck Erzsébet és Ungár Péter (LMP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
8. A kiemelt közbizalmat igénylő tisztségek betöltéséről szóló törvényjavaslat (T/15201. szám)
(Demeter Márta, Csárdi Antal, dr. Keresztes László Lóránt, Hohn Krisztina, Schmuck Erzsébet és Ungár Péter (LMP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
9. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvénynek az országgyűlési képviselők javadalmazásának veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályaival kapcsolatos módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15229. szám)

(Dr. Szél Bernadett, dr. Hadházy Ákos, Szabó Szabolcs (független) és Mesterházy Attila (MSZP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

10. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvénynek a koronavírus okozta gazdasági és szociális válság enyhítése érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (T/15396. szám)
(Dr. Szél Bernadett (független) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
11. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Vejkey Imre (KDNP), a bizottság elnöke

Czunyiné dr. Bertalan Judit (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Bajkai István (Fidesz)
Dr. Becsó Károly (Fidesz)
Vigh László (Fidesz)
Dr. Varga László (MSZP)
Sebián-Petrovszki László (DK)
Dr. Fülöp Erik (független)
Dr. Varga-Damm Andrea (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Kovács Zoltán (Fidesz) dr. Bajkai Istvánnak (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz) Czunyiné dr. Bertalan Juditnak (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz) Vigh Lászlónak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Gáborné dr. Túri Izabella bizottsági főmunkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Földváryné Kiss Réka elnök (Nemzeti Emlékezet Bizottsága)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik) képviselő, előterjesztő
Dr. Brenner Koloman (Jobbik) képviselő, előterjesztő
Demeter Márta (LMP) képviselő, előterjesztő
Dr. Szél Bernadett (független) képviselő, előterjesztő
Dr. Hadházy Ákos (független) képviselő, előterjesztő

Megjelentek

Máthé Áron elnökhelyettes (Nemzeti Emlékezet Bizottsága)
Bank Barbara tag (Nemzeti Emlékezet Bizottsága)
Ötvös István tag (Nemzeti Emlékezet Bizottsága)
Soós Viktor Attila tag (Nemzeti Emlékezet Bizottsága)

(Az ülés kezdetének időpontja: 09 óra 10 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. VEJKEY IMRE (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Köszöntöm a bizottság valamennyi megjelent tagját és a meghívottakat. A bizottság ülését ezennel megnyitom.

Ismertetem a helyettesítések rendjét: Czunyné Bertalan Judit alelnök asszony helyettesíti Vitányi István alelnök urat, Bajkai István képviselőtársunk helyettesíti Kovács Zoltán alelnök urat, Vigh László képviselőtársunk helyettesíti Demeter Zoltán képviselőtársunkat. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Ahogy azt a korábbi üléseinken is már jeleztem, a járványügyi helyzetben a félelemleti sajtóteremben van lehetőség a bizottsági ülést figyelemmel kíséreni és a közvetítés jeléhez hozzáférni.

Most soron következik mai ülésünk napirendjének megállapítása. Tájékoztatom a bizottságot, hogy előterjesztője visszavonta a Magyarország Alaptörvényének kilencedik módosításáról szóló T/14338. számú törvényjavaslatot - eredetileg 3. napirendi pontunk volt -, így annak tárgyalására nem kerül sor. Tájékoztatom továbbá arról is a tisztelt bizottságot, hogy Nyirati Klára polgármester asszony kezdeményezte, hogy a bizottság későbbi ülésén döntsön Baja Város Önkormányzata Képviselőtestületének beadványáról, amit tudomásul vettem, így annak tárgyalására a mai napon szintén nem kerül sor. Napirend-módosításra irányuló további kezdeményezés nem érkezett.

Kérdezem most képviselőtársaimat, ki támogatja a fenti változásokra is figyelemmel a napirendi javaslat elfogadását. Kérem, kézfelemeléssel szavazzanak! Aki egyetért vele? *(Tizenkettő.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 12 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül, egyhangúlag elfogadta a napirendi javaslatot.

Országgyűlési beszámoló a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2019. évi tevékenységéről (B/14315. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

Soron következik 1. napirendi pontunk: „A Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2019. évi tevékenységéről” címmel B/14315. számon benyújtott beszámoló megvitatása és lehetőség szerinti határozathozatala a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján. Tisztelettel köszöntöm az előterjesztő képviselőlemben Földváryné Kiss Réka elnök asszonyt, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnökét, Máthé Áron elnökhelyettes urat, Bank Barbara asszonyt, Ötvös István és Soós Viktor Attila urakat, a testület tagjait és valamennyi megjelent munkatársat.

Tájékoztatom tisztelt képviselőtársaimat, hogy az Országgyűlés 2021. február 15-én felkérte az Igazságügyi bizottságot, hogy a jelen beszámólóról annak megvitatását követően hozzon határozatot is.

Ügyrendi javaslat és döntés a tárgyalás menetéről

A vita megnyitása előtt a tárgyalás menetével kapcsolatban ügyrendi javaslatot kívánok tenni. A bizottságban kialakult gyakorlat alapján kétolvasatos vitára teszek javaslatot: először kérdéseket lehet feltenni elnök asszonynak, majd az elnöki válaszadás után vélemények megfogalmazására lesz lehetőség. Kérdezem a bizottságot, elfogadja-e a tárgyalás menetére tett javaslatomat. Kérem, kézfelemeléssel

szavazzanak! Aki igen? (*Tizenegy.*) Aki nem? (*Nincs ilyen.*) És aki tartózkodott? (*Nincs ilyen.*) Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag, 11 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a tárgyalás menetére tett javaslatot elfogadta.

Elsőként megadom a szót Földváryné Kiss Réka elnök asszonynak, hogy expozéját megtarthassa. Elnök asszony, parancsoljon! Öné a szó.

Földváryné Kiss Réka expozéja

FÖLDVÁRYNÉ KISS RÉKA, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke: Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm a képviselő hölgyeket és képviselő urakat. A Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2019. évi tevékenységéről a beszámolót elkészítettük, azt önök olvashatják, ezért ennek egy rövid összefoglalását szeretném adni, pontosabban néhány pontot kiemelni. Ez volt a bizottság ötödik teljes munkaéve. Egy tudományos testület esetében az öt év nyilvánvalóan nem olyan nagyon hosszú idő, komoly intézményeknek sokkal hosszabb idő van a háta mögött, ugyanakkor az öt év már elegendő arra, hogy bizonyos hangsúlyok, a működésben egyfajta gyakorlat beálljon, és beérjenek olyan tevékenységek is, amelyek hosszabb előkészítést igényelnek. Néhány ilyen csomópontot szeretnék most kiemelni.

Azt gondolom, a 2019. évnek talán az egyik legfontosabb eredménye a nemzetközi együttműködésekben figyelhető meg, és ezek közül is szeretném a figyelmet az orosz-magyar levéltári vegyes bizottság működésére ráirányítani. Ezt talán nem kell az önök számára hangsúlyozni, hogy a közelmúlt föltárásában, a kommunista diktatúra magyarországi történetének föltárásában mennyire kiemelt szerepe van minden olyan dokumentumnak, forrásnak, bármilyen adatnak, amelyet az egykori szovjet levéltári iratanyagokon keresztül kaphatunk meg. A 2019. év eredménye volt az, hogy a 2017-ben újraszerveződött orosz-magyar levéltári vegyes bizottsággal - amelynek orosz részről a Roszarchiv a partnere, magyar részről a Magyar Nemzeti Levéltár, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága és a Hadtörténeti Intézet és Levéltár vesz részt ebben a munkában - egy meglehetősen hosszú tudománydiplomáciai, kultúrdiplomáciai, szakmai előkészítő munkát követően 2019-ben sikerült megállapodást kötni, hogy az orosz levéltárban és különösen az orosz állami hadi levéltárban őrzött magyar vonatkozású foglyakartonok, tehát a Gulag- és Gupvitáborokban őrzött magyar foglyokra vonatkozó orosz levéltári dokumentációnak a kartonrésze átadásra kerülhessen. Ezt 2019-ben itt, a Parlamentben sikerült a tárgyalásokat követően bejelenteni, és most már tudjuk, hogy 2021-ben ezeknek az adatoknak, ennek az óriási mennyiségű, több mint 600 ezer kartonnak a feldolgozására is sor kerülhetett. A Magyar Nemzeti Levéltár vállalta ennek a levéltári feldolgozási részét, és 2021-ben, azt gondolom, a magyar társadalom számára egy óriási információs kárpótlásként, több százezer családot érintő adatok kerülhettek most már megismerésre. Azt gondolom, ez a megállapodás, amelyet az orosz-magyar levéltári vegyes bizottság keretében sikerült elérnünk, részben a magyar intézmények, levéltári és kutatóintézmények együttműködésének az eredménye, és annak a fajta, nagyon sokszor interperszonális kapcsolatoknak, nem látszó, de nagyon fontos tudománydiplomáciai kapcsolatoknak az eredménye, amelyet 2017 óta folyamatosan épített a magyar fél az orosz levéltári társadalommal.

Nyilván azt is el kell mondani, hogy ez az eredmény arra is rávilágít - és ezt szeretném nagyon hangsúlyozni -, hogy nyilvánvalóan minden olyan tematika, minden olyan kérdéskör, amely a közelmúlt föltárásával kapcsolatos, különösen az orosz-magyar viszonyrendszerben, amint a történeti interpretációk területére kerül a sor, nyilvánvalóan nagyon érzékeny. Éppen ezért ez a munka azt is mutatja, hogy minél inkább szakmai szinten, tehát a források feltárására, a dokumentumok megismerésére koncentrálna próbálunk lépésről lépésre haladni, nagyon sok energiával, nagyon sok

idő-, energiabefektetéssel lehet eredményeket elérni. A levéltári együttműködés talán az egyik dolog, amely megmutatja, hogy minél inkább tudjuk a szakmai diskurzust tartani és minden egyebet, hogy mondjam, a versengő történelmi narratívákat le tudjuk választani a szakmai munkáról, annál inkább van lehetőség arra, hogy ezen a nagyon szűk mezsgyén előre tudjunk haladni és eredményeket tudjunk elérni. Azt gondolom, hogy ez a fogolykarton-átadás ennek egy példája, nem volt könnyű feladat és nagyon sok magyarországi munkatárs, levéltári, történelmi diplomácia, kultúrdiplomácia együttes eredménye van benne.

Ugyanebben az évben, 2019-ben sikerült egy szerintem nagyon fontos kötetet kiadnunk „Magyar irodalom és szovjet irodalompolitika a hruscsovi korszakban” címmel, amelyet a korábbi moszkvai magyar levéltári delegátus, Seres Attila segítségével sikerült tető alá hozni. Ez is azt mutatja, hogy ha megtaláljuk azokat a lehetőségeket, amelyek a mai orosz levéltári rendszerben mutatkoznak, és amelyek a magyar közelmúlt feltárására irányulnak, akkor, ha nem is mindig a legfontosabb forrásokhoz, de nagyon fontos és számunkra nagyon értékes történelmi forrásokhoz, például a kultúrpolitika és az irodalompolitika '56 utáni alakulását tekintve, hozzá tudunk jutni. De ez megint csak nagyon kitartó munkának az eredménye. Én nagyon fontosnak tartom ennek a kötetnek a megjelenését.

Illetve egy harmadik olyan kutatásról szeretnék beszámolni, amit a 2019-es évben sikerült az orosz leváltáros kollégákkal formailag is egyeztetni és együttműködést aláírni, ez pedig az 1956-ot követő legfelsőbb politikai vezetők tanácskozásainak és az azokat előkészítő iratoknak a közös feltárása első körben a Kádár-Hruscsov, második körben pedig a Kádár-Brezsnyev időszakra vonatkozóan. Egy olyan együttműködést indítottunk el, amely során a célunk az, persze a pandémia sok mindent az időzítésben áthangolt, hogy olyan kötetet tudjunk tető alá hozni, amely részben a magyarországi forrásokra, de azért döntő mértékben a szovjet vagy orosz levéltári forrásokra építve, a magyar kutatás számára ismeretlen dokumentumokat hozva segít megismerni ezt az időszakot. Az orosz forráskötet tulajdonképpen nagyon jó előkészítési fázisban van, tehát nagyon reméljük azt, hogy ez a jövő évben megjelenik. Ez persze sok mindenben múlik, ami nem tőlünk függ, de mi ezért mindent megteszünk. Azt is el szeretném mondani, hogy e kötet előkészítésében Müller Gabriella segít, aki annak idején, amikor ez a kutatási projekt elindult, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága munkatársa volt, jelen pillanatban pedig a moszkvai magyar levéltári delegátusként segíti az orosz levéltári iratanyag feltárását.

Tehát még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy ez egy hosszú távú folyamat, amelyben, hogy mondjam, intézményektől, bizottságoktól függetlenül egymásra építünk, egymást segítjük. Ebben kérem a tisztelt képviselők minden támogatását, hogy ez az orosz irattári feltárás minden fórumon menjen, mert sok pici lépésből tudunk számunkra nagyon fontos dokumentumokat előtárni. Tehát azt gondolom, hogy a munka, amit 2014-ben elkezdtünk orosz levéltári vonalon, első gyümölcssei 2019-ben értek be és nagyon bízunk benne, hogy a lehetőségeinkhez képest ezt a munkát a továbbiakban is tudjuk folytatni. Megint csak hangsúlyozom, ez nem a NEB egyedüli munkája, hanem a Magyar Nemzeti Levéltárral, az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárával, a kutatóintézetekkel, egyetemekkel együttműködésben tudjuk csinálni. Ez talán az egyik olyan terület, amelyet szeretnék kiemelni.

A másik terület szintén a nemzetközi kapcsolatok építésében, hogy a NEB részt vesz két nemzetközi szervezet munkájában, a European Network Remembrance and Solidarity és az Európai Emlékezet és Lelkiismeret Platformja munkájában. Mindkettő európai ernyőszervezet, amely a totális diktatúrák működésének feltárására és különösen az emlékezet ápolására épít, ezekkel nagyon jó kapcsolatot tudtunk

kialakítani. Ennek is érnek be a gyümölcsei. 2019-ben az ENRS-sel közösen szerveztünk egy konferenciát a rendszerváltásról, nemcsak a magyar, hanem a térségi rendszerváltásról, ahova Mark Kramer amerikai professzortól kezdve egy nagyon komoly nemzetközi előadógárdát sikerült meghívni megint csak a nemzetközi kapcsolatrendszernek köszönhetően. Az ENRS-sel, illetve a Páva utcai holokauszt kutatóközponttal együttműködésben egy vándorkiállításra került sor a holokauszt alatti embermentés bemutatására, amelynek a magyarországi partnerei voltunk. Ennek a Magyarországra vonatkozó anyagában kértek tőlünk segítséget a Páva utcával együtt. Ez is nagyon fontos kiállítás volt.

A harmadik ilyen nemzetközi program, amelyet szeretnék a sok mindenből kiemelni, az pedig a Parlamentben valósult meg, kétnapos konferencia volt, Mindszenty bíboros elítélésének 70. évfordulójára. Erről azért szeretnék beszélni, mert megint csak megmutatja, hogyan működik a tudomány és a tudománydiplomácia. Ez egy olyan nemzetközi konferencia volt, amely a szovjet megszállás alatt lévő kelet-közép-európai régió egyházüldözésének hasonlóságait és különbségeit nemzetközi szinten tudta bemutatni. Ez kétnapos nagy konferencia volt. Azt gondolom, hogy a mai egyháztörténetesek talán legfontosabb, legszámottevőbb kollégáit mind vendégül láthattuk, és nemcsak magyarországi, hanem Kárpát-medencei összefüggésben is. Ezt az akkori MTA BTK Történettudományi Intézetével, ma Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Történettudományi Intézetével közösen szerveztük. Ami ennek a konferenciának talán az egyik legfontosabb hozadéka, hogy ennek az együttműködésnek a keretében sikerült azt is elérni, hogy ebből egy angol nyelvű konferenciakötet legyen, amit ráadásul egy vatikáni kiadó fog megjelentetni. Tehát amiről nagyon sokat beszélünk, hogy hogy lehet a magyar történettudomány eredményeit nemzetközi szinten rangos kiadóknál megjelentetni, bekerülni a nemzetközi vérkeringésbe, a magyar közelmúltra vonatkozó adatokat megismertetni, azt gondolom, ez a vállalkozás egy ennek megfelelő vállalkozás volt, megint nagyon sok különböző intézet, szakmai műhely összefogásának eredményeként sikerült valami olyan eredményt elérni, amely, hogy mondjam, remélhetőleg nemzetközi szinten is rangos és fontos vállalkozás tud lenni. Ez a kötet tulajdonképpen most már nyomdakész és ebben az évben meg fog jelenni, tehát gyors átfutással.

Azt gondolom, hogy ez is egy olyan eredmény, amely hosszú munka, tehát több éves kapcsolatteremtés gyümölcse. Mutatja kicsiben azt a nemzetközi és magyar kapcsolathálót, amely a Nemzeti Emlékezet Bizottságának mindennapi működésében fontos. Ezt mindig ki szoktam emelni és most is szeretném hangsúlyozni, hogy a NEB működése tulajdonképpen egy koordináló szervezet is. Maga a hivatal 60 fővel működik, ez mindent lefed, tehát a gazdasági, adminisztratív, jogi területeket is lefedi, mintegy 15-20 kutató működik a NEB-en belül, de az egyetemekkel, levéltárakkal együttműködésben körülbelül száz olyan kolléga van, akivel így vagy úgy együttműködésben vagyunk különböző projekteken, és ehhez jön még ez a nemzetközi kapcsolatrendszer. Azt gondolom, hogy ez így tud jól működni, így tudjuk azokat a kiadványokat, köteteket, kutatásokat elvégezni, amelyeket tulajdonképpen 2019-ben, ha tetszik, már rutinszerűen tudtunk csinálni.

A nemzetközi együttműködéseink mellett elkezdtünk új kutatási programokat. 2017-18-ra lezártuk az '56-os megtorló perek és az azt szolgáló állambiztonsági, illetve igazságszolgáltatási személyi kör föltérképezését, és rájöttünk arra, hogy bár azt gondoltuk, hogy itt már nincs keresnivaló, új kutatási terület, hihetetlenül föltáratlan az '56 előtti időszak. Szembe kellett nézni azzal, hogy harminc évvel a rendszerváltás után nincs egy pontos, ha tetszik, listánk arról, hogy kiket végeztek ki politikai okokból Magyarországon '45 és '56 között; ez meglepő, de így van. Nem tudjuk azt, nincs egy naprakész adatbázisunk arról, hogy kik voltak azok az ügyészek, bírák, laikus bírák,

akik ebben részt vettek; és nincs egy naprakész adatbázisunk arról, hogy kik voltak azok az államvédelmi tiszték, vizsgálók, akik ezekben az eljárásokban részt vettek. Ez az '56-os perekkel kapcsolatban sem volt meg, ezt azért szeretném képviselő hölgyeknek és uraknak a figyelmébe ajánlani, hogy a magyar rendszerváltás szimbolikus alapköve '56 volt, és amikor elkezdtek ezt a kutatást, több százezer oldalnyi iratanyag összegyűjtésével, úgy, hogy nagyon sokszor nem találtuk meg a pereket sem, mert nem volt meg levéltárban, nem volt meg bíróságon, tehát nyomozni kellett, hogy hol vannak maguk az iratanyagok, és arra kellett rájöttünk, hogy még csak a 231 kivégzett '56-os esetében sem tudtuk megmondani, hogy kik voltak azok a vizsgálók, akik kihallgatták ezeket az embereket, Angyal Istvántól Péch Gézáig, kik voltak azok az ügyészek és kik voltak azok a bírák, akik elítélték őket. Ez több mint negyven ember két éves kutatómunkája volt, hogy ezt az adatbázist ma már mindenki kutathatja „Perek '56” címmel a NEB honlapján.

S arra kellett rájöttünk, hogy nincs meg ugyanez az adatbázis, ugyanez az információ '45 és '56 között. Elkezdtek - és nehéz. Azt kell hogy mondjam, ezt magunk sem gondoltuk volna, akik itt ülünk, a bizottság tagjai, hogy milyen hihetetlen utánajárás szükséges, töredékesek az információk, töredékesek a személyi anyagok. Itt tehát egy országos kutatás során nagyon sok levéltáros és történész kolléga nagyon szisztematikus munkája folyik. Hiszen itt azért azt is látni kell, hogy életpályákról van szó, tehát itt az ember persze mindig tévedhet, de a pontosságra kell törekedni. Nem állíthatunk bárkiről bármit, minden forrásnak utána kell menni, minden adatnak utána kell menni, tehát ez egy rendkívül felelősségteljes munka, hiszen emberekről, akár az áldozati oldalon, akár pedig, ha tetszik, a végrehajtoi oldalon emberekről van szó, itt a történelmi felelősség, pontosság kiemelt feladat. Mi ennek próbálunk megfelelni. Ez nem egy gyors munka, de azt gondolom, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának lehetősége van arra, hogy olyan kutatásokat, amelyek eddig külön-külön, kis műhelyekben folytak, ezeket hálózatszerűen összefogja, és egy komoly szakmai támogatással, meg persze anyagi, emberierőforrás-támogatással ezeket véghez vigye. Úgyhogy a nagy vállalkozásunk most ezeknek a '45-56 közötti legnagyobb pereknek a föltárása, illetőleg összegyűjtése, és ezeknek nyilvánvalóan a végén úgy a nyilvánosságra hozatala, hogy azért a szakmai felelősséget is vállaljuk.

Nagyon sok egyéb dolgot is végeztünk a bizottság tevékenységéből fakadóan a 2019. év folyamán is. Egy dologra szeretném még föl hívni a figyelmet: folyamatos feladatunk az iratföltárás. A 2019. évet megelőzően került sor az Alkotmányvédelmi Hivatalban őrzött mágnesszalagok föltárására, akkor született egy előterjesztés, egy törvényjavaslat, amelynek az eredményeként ezeknek a minősítése felülvizsgálatra került, a mágnesszalagokon őrzött hálózati adattár az Állambiztonsági Levéltár őrzésébe került, és ez kutatható ma már, az adatai nyilvánosságra hozhatók a levéltári törvény és adatvédelmi törvény keretei értelmében.

Ezt követően kezdtük meg két irányban a munkánkat, részben a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál; ahogy ezt a 2019. évi beszámolóban lehet olvasni, ott megkezdődött egy iratanyag-felmérés a KNBSZ-szel együttműködésben, amelyet kollégáim, elsősorban Ötvös István visz. Most kaptunk a KNBSZ-től a közelmúltban tájékoztatást, hogy az iratanyag minősítését elvégezték - miközben volt egy költözés, ami ezt a folyamatot lelassította -, és arra kaptunk ígéretet, hogy ennek a minősítésnek a következtében az iratanyag átadásra kerül ebben az évben. Az Információs Hivatalnál is megkezdődött az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárával együttműködésben egy iratföltárás. Ott is olyan információt kaptunk az ÁBTL-től, illetve az IH-től, hogy ebben az évben várható egy nagyobb mennyiségű irat átadása a levéltár részére, tehát hogy a minősítések felülvizsgálata folyamatban van.

Nagyon röviden ezt a néhány területet gondoltam most erre a 2019. évre vonatkozóan kiemelni, és szíves rendelkezésükre állunk kérdéseikre, észrevételeikre, segítő tanácsaikra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, elnök asszony, az expozéját, és azt hiszem, mindannyiunk nevében mondhatom már most, hogy gratulálunk a munkájukhoz.

Rátérünk a kérdések körére. Kérdezem, ki kíván először felszólalni. *(Jelzésre:)* Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni!

Kérdések

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm a szót. Mindenekelőtt engedjék meg, hogy megköszönjem a munkájukat, és megköszönjem azokat a kiadványokat, amelyeket kaptunk az ülés megkezdése előtt.

Nagyon szimbolikus ez a mai ülés, mert az elején önöket hallgatjuk meg a feltárt munkájuk eredményeiről, aztán majd az ülés további részében éppen olyan kérdésekről, javaslatokról tárgyalunk, ami az állambiztonsági szervezetnél dolgozott, de meg nem ismert és számon nem kért emberek felkutatását szolgálná, ha a levéltári anyagok, illetőleg a korábbi kommunista szolgálatok munkáját, azokat az adatokat nyilvánosságra lehetne hozni, és a társadalom számára egy elégtételt lehetne azzal biztosítani. E vonatkozásban valóban érdekes, hogy történészi szempontból beszél nekünk a tapasztalatokról és a 2019. évben elért eredményekről. De közben az is tény, hogy bár történészi és történeti szempontból egyre nagyobb az anyag, amiből dolgozhatnak, de mégis egy Igazságügyi bizottságban vagyunk, igazságszolgáltatás és igazság vonatkozásában viszont óriási a deficit. De hangsúlyozni kívánom, ezt csak megjegyzem, önöknek ebben természetesen semmilyen felelőssége nincs.

Két kijelentése volt számomra fontos, amelynek kapcsán szeretnék kérdezni. Az egyik az, amikor azt mondta, hogy ha végre megismerjük a fogolytáborokban volt foglyok adatait a kartonokról, akkor az milyen elégtétel lehet a családok számára is; ez volt az egyik mondata. A másik mondata pedig az volt, hogy kérte a képviselőket is, hogy a jövőben is ehhez a munkához majd adják meg a segítséget, mert egy olyan nagyszerű, a jövőt végre talán tisztább közhangulattal megajándékozó munkát végeznek, amely elkezdődött, folyik, és nagyon-nagyon nem lenne jó, ha ezt valamikor is abba kellene hagyni. Én már most jelzem, hogy bár most egyikünk sem tudhatja, a politika porondján meddig szerepel, de az biztos, hogy én mindig arra fogok törekedni, hogy ez a bizottság tisztán történészszakmai munkával fennmaradjon.

A családi elégtétel kérdése. Ugye, mi egy Igazságügyi bizottságban vagyunk, de elnök asszony mindig hangsúlyozza, és nagyon fontos, hogy érzékelteti: a nemzetközi eredmények, különösen az Oroszországgal való eredmény azért lehetett eredmény, mert nagyon-nagyon lecsupaszították történészszakmai kapcsolatra és történészszakmai munkára.

Persze, tudjuk, egy ilyenfajta felelősség miatt, hiszen a régi Szovjetuniót az emberek elhurcolására és életük tönkretételére vonatkozóan felelősség terheli, nem szívesen ad ki olyan adatokat, amelyekből aztán igazságszolgáltatási következmény lehet. E vonatkozásban nagyon helyes, hogy így lecsupaszították, de azért én azt csak megkérdezném, hogy ha ezzel a szemlélettel megkapjuk azokat az adatokat - hiszen bizony emberiség elleni bűntettek voltak a Szovjetunió bűntettei az elhurcolt emberek fogva tartása és akár egészségromlása, halála és szabadságtól való megfosztása miatt - , vajon nem érheti-e az a veszély ezt a közös kutatást, hogy elhallgatnak vagy nem adnak át olyan adatokat, amelyek alapján aztán egyébként pont a családok érvényesíthetik a nemzetközi fórumokon a kártérítéseket. Ugyanis, ha tetszik, ha nem, bármikor egy nemzetközi bíróság egyedi ügyben akár a kártérítést is megítélheti valakinek

elhurcolása vonatkozásában az emberiség elleni büntett okán, amely nem évül el soha. Tehát az a kérdésem igazán, hogy nem félünk-e attól, hogy bár elvileg egy nagyon tiszta és transzparens együttműködés van és adatokat kapunk, amelyekből lehet a kutatóknak dolgozni, de mégsem olyan teljes az azért, hogy az igazságszolgáltatás útjára ezek az anyagok bekerüljenek.

Rendkívül módon örülök, hogy a '45-56-os időszakot felvetette, mert mindig nagy kérdés volt, hogy erre miért nem koncentrálnak. Akkor voltak az államosítások, akkor voltak a kitelepítések, akkor volt az a nemesi és magas köztisztviséget betöltő emberek elleni bosszú hadjárat, amely különösen '47-től elkezdődött. Most nemcsak mint elnök asszonytól, hanem mint történésztől kérdezem, hogy tud arra választ adni, vajon miért is került el annyira a politika és a tudomány figyelmét vagy érdeklődését ez az időszak. Mint az igazságszolgáltatás szereplőjének, számomra is mindig rendkívül fontos kérdés volt, hogy lehetett az, hogy akár a '68-as enyhülés, akár a '82-es, egyre inkább a Nyugat felé való nyitás idején fungálhattak olyan emberek még mindig ügyészekként, rendőröként, bírakként és egyébként ügyvédeként is, akik elképesztő lazasággal, mert én ezt lazaságnak veszem, hogy valakinek nem szólal meg a lelkiismerete egyáltalán, végezheték a munkájukat, köztisztviségeket tölthettek be úgy, hogy koncepciós perekben szerepeltek és valótlan bizonyítékokra, illetve kényszer hatása alatt tett vallomásokra alapítottak ítéleteket és szerepeltek ezekben az ügyekben.

Talán ma már nem, hiszen eltelt sok-sok évtized és vélhetően már nincsenek az élők között ezeknek az embereknek talán száz százaléka, de hosszú időn át élvezhették az aktív életük után a nyugdíjaskoruk zavartalanságát, fizették a komoly nyugdíjaikat, és azt gondolom, hogy ez a társadalom számára egy elképesztően erőteljesen elmaradt elégtétel. Bár tudjuk természetesen, hogy a fiúk, lányok a szülők, nagyszülők tetteiért nem felelnek, de azt gondolom, hogy egy olyan családban felnőtt emberek, ahol ilyen szellemiség volt, nem kaphattak más muníciót, mint ezt. *(Dr. Varga László megérkezik.)*

Bocsánat, hogy kicsit kitértem olyan kérdésekre is, amelyek inkább morális kérdések és nem történész szakmai kutatási kérdések, de ha egy történész a kutatási eredményéből nem von le legalább morális következtetést, akkor minek a munka. Tehát azt gondolom, hogy ilyenfajta haszna is van ennek, és még egyszer hangsúlyozom, hogy nagyon szépen köszönöm a munkájukat.

ELNÖK: Bajkai István képviselőtársunké a szó. Tessék parancsolni, képviselő úr!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottsági Tagok! Szeretnék csatlakozni és kifejezni gratulációnkat, hálánkat a tevékenységük iránt, ami, azt gondolom, önmagában példaértékű és önmagában a történelmünknek egy fontos értéke a bizottság léte és munkája.

Elnök asszony az expozéjában kitért arra, hogy milyen rendkívüli erőfeszítéseket kell tenni még ma is alapvető adatokhoz való hozzáférésért és az adatbázisok megfelelő felépítéséért. Azt gondolom, hogy ez egy olyan rendkívüli munka, amelyet nem tekinthetünk elég fontosnak és nem tekinthetünk rá elég hálával. Ugyanakkor a bizottság léte, tevékenysége és mindazok a kutatási eredmények, amelyeket már eddig megkaphattunk és olvashattunk, amelyeknek birtokában lehetünk, az önmagában is egyfajta figyelmeztető jel, felkiáltójel tulajdonképpen az egész magyar társadalom számára, hogy tudatosuljon, mi történt ebben az országban és a kommunista diktatúra milyen szörnyű tettek között, milyen szörnyű ideológiával törte szét ennek a

társadalomnak a békés fejlődését, történelmét és közösségi szerkezetét. (*Dr. Varga László kimegy a teremből.*) Azt gondolom, ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni és nem lehet ezt a felkiáltójelet eléggé, úgymond, felmutatnunk annak kapcsán is, hogy pontosan tudjuk, ma is vannak ilyen szélsőséges eszmékben hívők és erre vállalkozók. Tehát rendkívül fontos ennek a bizottságnak a tevékenysége.

Talán, ha megengedi elnök asszony, némi családi érintettség kapcsán is a magyar vidék, illetve a parasztság felszámolásával, az ottani jog- és tulajdonfosztással kapcsolatos kutatásaikra szeretnék rákérdezni és tudakolni a tisztelt elnök asszonytól, hogy tulajdonképpen a vidékkutatással, a parasztság felszámolásával kapcsolatos milyen fő kutatási célterületek, irányok vannak, illetve be tud-e számolni esetleg ezzel kapcsolatos eredményekről és olyan anyagokról, amelyeket talán még kevésbé ismerünk eddig. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, kíván-e még valaki kérdést feltenni. (*Senki sem jelentkezik.*) Jelentkezőt nem látok, a kérdések körét lezárom. Megadom a szót elnök asszonynak, hogy válaszoljon a feltett kérdésekre. Tessék parancsolni, öné a szó!

Földváryné Kiss Réka válasza

FÖLDVÁRYNÉ KISS RÉKA elnök (Nemzeti Emlékezet Bizottsága): Nagyon szépen köszönöm a támogató, bátorító hozzászólásokat, kérdéseket, észrevételeket.

Az egyik az orosz iratanyaggal kapcsolatos kérdés volt. Igen, világos. Próbálok diplomatikusan fogalmazni. (*Dr. Varga-Damm Andrea: Nem kell!*) Tekintettel arra, hogy nemsokára lesz az orosz-magyar levéltári vegyes bizottság következő ülése, ezért nagyon fontos, hogy azt a bizalmi kapcsolatot, amit az orosz kollégákkal az évek alatt sikerült kiépíteni, és amelyben igyekszünk minden olyan kényes kérdéskört, megfogalmazást kerülni, amely nem az együttműködés felé visz, próbálok minden fórumon nagyon végiggondolva fogalmazni. Azt gondolom, hogy minden, amit az orosz levéltáros kollégáktól a közös múlt megismerése, a forrásfeltárás területén kapunk, az alapvetően számunkra fontos. Nyilvánvalóan a szakmai együttműködésben egyenrangúak vagyunk, de mégiscsak tudjuk, hogy a levéltári forrásokat ők őrzik és nekünk fontos, hogy ezeknek a levéltári forrásoknak minél nagyobb területére beengedjenek, miközben tudjuk, hogy nagyon sok területre nem engednek be. Nyilvánvalóan a realitás az, hogy amiről ők úgy érzik, hogy megismerhető, nyilván a maguk szempontjai szerint, azokat megpróbáljuk minél inkább feltárni és újabb és újabb kérdéseket megfogalmazni feléjük. Ez minden történelmi kutatásnál így van, azt kell mondanom, nem csak Oroszország felé. Tehát miután egy hidegháborús helyzet volt, és ha a hidegháború mindegyik felének az iratanyagát szeretnénk megismerni, akkor bizony azt kell látni, hogy a titkosszolgálati, a diplomáciai anyagokat, a döntéselőkészítő iratanyagokat mindenütt egyformán védik, tehát ugyanilyen, hogy mondjam, korlátokba ütközünk, ha más területen próbálunk kutatni. Ezt nyilvánvalóan minden történész, minden iratfeltárással, levéltárral foglalkozó szakember tudja. A mi dolgunk az, hogy a lehetőségeinkhez képest próbáljunk minél több iratanyaghoz hozzáférni és azt utána a kutatók rendelkezésére bocsátani.

'45 és '56, illetve a vidék, ezek összefüggő kérdések. A Nemzeti Emlékezet Bizottságának valóban megalakulásától kezdve talán az egyik leghangsúlyosabb kutatási területe a magyar vidék története, egész egyszerűen, mert azt éreztük és ez egy természetes dolog, hogy a rendszerváltást követően a politikai elite, a kulturális, gazdasági elite, az országos szervekre és Budapestre fókuszáltak a kutatások. Illetve nagyon sok kutatás zajlott vidéken. Nagyon sok. Csak ez megmaradt a helytörténet szintjén, tehát a vidéki levéltáros kollégák hihetetlen erőfeszítéseket tesznek, nagyon-

nagyon fontos anyagon ülnek, kutatják, publikálják, csak nem került be, ha tetszik, a nemzeti, a közösségi diskurzusba is.

Mi ebben próbálunk segíteni, részben kutatások koordinálásával. A jogfosztás- és tulajdonfosztás-kutatásunk kapcsán, amelyet a Magyar Nemzeti Levéltárral együttműködésben végzünk, pontosan azokat a levéltárosokat, akik a saját anyagukat ismerik, őket kértük meg; most regionálisan, azt hiszem, kilenc kolléga vesz részt ebben a kutatásban, de ennek a koordinálása itt van nálunk, a NEB-ben, illetve a Magyar Nemzeti levéltárban, és ennek az eredményei folyamatosan publikálásra kerülnek. A vidéktörténeti munkacsoportunk, amelyet az ELKH-val együtt viszünk, most már a hetedik kötetnél jár, tehát folyamatosan visszük a konferenciákat.

S a '45-56 közötti témakörre még visszatérve: azt gondolom, a kutatás mellett az ismeretterjesztés talán az, ami a legfontosabb, a diákokhoz való eljuttatása. Ezért volt a „Sorsfordítás” projektünk, amely a Kádár-kori téészesítésnek, a kényszerkollektivizálásnak a történetét mutatta be, ismeretterjesztő kisfilmen, vándorkiállítás formájában, diákverseny formájában. 2019-ben kezdtük el azt a programot, amely aztán 2020-ban teljesezett be, amíg a pandémia engedte, ez pedig „Magyar gulág” címmel, Recskre fókuszálva, az internálótáborok, titkos kényszerszermunkatáborok, kitelepítések témakörét vette górcső alá. Szintén az alapkutatások mellett, az ismeretterjesztésre fektettünk figyelmet, az Országgyűlés Hivatalával együttműködésben most már harmadik éve viszünk tanártovábbképzéseket, kifejezetten '45 utáni témákra és vidéktörténeti témákra koncentrálva, ismeretterjesztő kisfilmekkel, diákversenyekkel, vándorkiállításokkal próbáljuk tudatosítani ennek a témakörnek a fontosságát. Úgyhogy a magunk eszközeivel próbálunk ebben lépésről lépésre haladni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Most a vélemények és észrevételek következnek. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. A vélemények és észrevételek körét és így a vita egészét lezárom.

Kérdezem elnök asszonyt, hogy zárszóként kíván-e bármit mondani. *(Jelzésre:)* Nem, köszönöm szépen.

Határozathozatal

Tisztelt Bizottság! Most határozathozatal következik. Kérdezem a bizottság tagjait, elfogadják-e az országgyűlési beszámolót a Nemzeti Emlékezet Bizottsága 2019. évi tevékenységéről, amely B/14315. szám alatt került benyújtásra. Kérem, kézfelemeléssel szavazzanak! Aki igen? *(Tíz.)* Aki nem? *(Nincs ilyen.)* S aki tartózkodott? *(Kettő.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 10 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett a beszámolót elfogadta. A bizottság döntéséről házelnök urat írásban értesítjük, valamint a bizottság honlapján is elérhető lesz.

Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönjük a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnökének és tagjainak, munkatársainak részvételét bizottsági ülésünkön. Munkájukhoz további sikereket és jó egészséget kívánunk. Egy perc technikai szünetet rendelék el. *(A napirendi ponthoz meghívottak távoznak az ülésről.)*

(Szünet: 9.53-tól 9.54-ig)

**Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló
T/15160. számú törvényjavaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

ELNÖK: Soron következik második napirendi pontunk - eredetileg a 4. napirendi pontunk -: a Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló, Jakab Péter, Jobbik, és képviselőtársai által benyújtott T/15160. számú törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Z. Kárpát Dániel képviselő úr az előterjesztők között van - látom, itt van -, tisztelettel köszöntjük. Megadom a szót, hogy javaslatukat szóban is indokolhassa. Tessék parancsolni, képviselő úr!

Z. Kárpát Dániel szóbeli kiegészítése

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik) előterjesztő: Nagy tisztelettel köszöntöm elnök urat, a bizottság tisztelt tagjait, az összes munkatársat és a meghívottakat. Nagyon nehéz így a koronavírus okozta válsághelyzet legnehezebb óráin egy egészen más témát idehozni, de az egyszeri képviselő nagyon nehezen tudja kiszámítani, hogy egy javaslat mikor kerül az adott bizottság elé, illetve mikor kerülhet a parlamenthez, s az a lakhatási válság, amelynek megoldását ez a javaslat megcélozza, egy évek óta permanens módon fennálló és több százezer honfitársunk életét megkeserítő helyzetre kíván rávilágítani.

Mint ennek az alaptörvény-módosításnak az eszmei szerzője, szeretném elmondani, hogy ugyanezt a problémakört mi már 2011-ben a parlament elé hoztuk. Nagyon sokszor járunk úgy, hogy egy adott esetben évtizede artikulált javaslat a politikai széljárásnak megfelelően mindig más minősítéseket, más jelzőket kap. De az a tiszteletteljes kérésem, próbáljunk arra koncentrálni, ami a dokumentumban szerepel, miszerint a lakhatással kapcsolatos problémák Magyarországon fennállnak; ezek megoldása részben természetesen megkezdődött. Azt látjuk, hogy a CSOK-kal a szerencsésebbek és kicsit kedvezőbb társadalmi helyzetben lévők - és akkor politikailag nagyon korrekt módon fogalmaztam - helyzete kétségkívül tudott javulni, tehát a bizonyos jövedelmi decilisekben a tízmilliós nagyságrendű kezdeményezések maximálisan igénybe vehetők; illetve azt is látjuk, hogy akár az otthon bővítéséhez, akár új otthon vásárlásához nagyon bőséges kedvezmények állnak rendelkezésre. *(Dr. Varga László visszatér a terembe.)*

A mi problémáink ott kezdődnek, hogy az átlagos élethelyzetben lévő magyar fiatal, aki elkezdené az életét, egyáltalán nem találkozik ilyen bőkezű támogatási rendszerrel, és azt látjuk, hogy nagyon sokan nem tudnak kiszabadulni az albérletből; illetve korábban úgy tudtak kiszabadulni, hogy állami támogatás járt a lakáscélú előtakarékoság mellé. Nem vagyok a Fundamenta nagy barátja, láttam a modell működési hiányosságait, de az, hogy teljesen megszüntettük ezt az állami támogatást, és nem raktunk a helyére semmit, nagyon sok magyar fiatal lehetetlen helyzetbe hozott, hiszen sokan pont az államilag támogatott lakáscélú előtakarékosággal szedték össze a CSOK önrészére valót, és azután lettek hitelképesek. Most ezt a belépőlábat kiszedték a rendszerből, nem került a helyére semmi. Korábban, ugye, a Rogán-féle lakáslottót javasolták, hogy ez lesz majd kidolgozva, kimunkálva egy hatékony eszközként - ennek az eredményességét ismerjük azóta. És azt is látjuk, hogy tipikus magyar élethelyzetekben társasházak is nagyon sokszor úgy takarékoskodták össze a kazáncserére valót, hogy a lakáscélú előtakarékoság állami támogatását igénybe vették.

Látjuk továbbá, hogy Európa országai egészen széles skálán rendezik a lakhatás kérdését. Nekem nem tetszene egy olyan, Alaptörvénybe foglalt megoldás, amely mondjuk, garantált családi házat biztosít bizonyos jövedelmi szegmens alatt magyar állampolgároknak, tehát tőlem távol áll az ilyen gondolat. Azt látom ugyanakkor, hogy

a létező portugál és egyéb modellek alapján kimunkálható egy sokkal erősebb garancia az Alaptörvényben. Most egy nagyon gyenge kormányzati mondás található ott, egy igen gyenge törekvés, amely arról szól, hogy igyekeznek méltó lakhatási körülményeket biztosítani. A törekvés megfogalmazása szép. A valóságban ugyanakkor azt látjuk, hogy az albérletárak rettenetesen elszabadultak; most nem a kormány okos kínálatszélesítő politikája, hanem a koronavírus okozta válsághelyzet tudta ezt a robbanást megállítani. Azt is látjuk, hogy a XXI. századi sharing economy megoldások, az Airbnb, az Uber és társai nem találtak megértésre a kormányzat részéről. Én nem mondom azt, hogy el kell őket szabadon engedni egy nemzetgazdaságban, de azt sem mondom, hogy be kell őket tiltani. Az okos, intelligens, közteherviselésen alapuló szabályozásban hiszünk. Ez nem történt meg az Uber (*sic!*) esetében sem, amely úgy vehetett ki több ezer ingatlant a budapesti albérletpiacról, hogy a kínálati oldalra nem került a helyére semmi. Ebből egyértelműen várható volt egy árrobbanás, ez bekövetkezett, és az árrobbanást csak a koronavírus okozta válsághelyzet állította meg, átmenetileg. Ha a kínálati oldal ilyen szűkös marad, az árrobbanás folyamatos lesz, hiszen amiből kevés van, azért egyre többet és többet kell majd fizetni.

A Jobbik alaptörvény-módosításának lényege: a gyenge törekvés helyett vezessünk be ebbe a rendszerbe egy erős kötelezettséget a kormány részére, miszerint mindig olyan lakáspolitikát alakít ki, amely figyelembe veszi a polgárok által elérhető átlagos bér és jövedelem szintjét. Ez megint csak nem jelent garantált családi ház odaadást senkinek, de több dolgot jelent több szinten. Egyrészt, ha valaki lakhatási nehézségekkel küzd, például mert albérletár-robbanás volt, akkor egy olyan lakhatási támogatási rendszert jelent, amely a kiemelkedően magas kerületekben, városokban vagy a nagyon nehéz helyzetbe került polgárok esetén egy kiegészítő transzfert biztosít, hogy túl tudja élni ezt a krízishelyzetet az adott választópolgár. Jelenti továbbá a kínálati oldal szűkösségének feloldását azoknál, akik nem tudnak megfizethető lakáshoz jutni, ez jelesül egy állami támogatású bérlakásprogramot jelentene a maga szintjén és nyilván úgy kell ezeket a fejlesztéseket elképzelni, hogy közben nem bontjuk le a CSOK-ot és nem bontunk le másfajta kedvezményeket.

A mi javaslatunk tehát egy olyan kiterjesztést jelentene, amely politikai kurzusoktól függetlenül egy mindenkori vállalatot vezetne be a kormányok számára azt illetően, hogy vegyék figyelembe a lakosság jövedelmi színvonalát, ehhez szabják, ehhez mérjék a lakhatási politikát, szüntessék meg a lakhatási szűkösséget és katalizmust, és érzük el, hogy Magyarországon a fiatalok a szülőföldjükön tudjanak boldogulni. Lakhatási okokból, pusztán annak az érzete okán, hogy 20-25 évig kéne hitelek között vergődni egy saját otthon megszerzése érdekében, senki ne menjen el Magyarországról. A javaslat lényege tehát két szóban összefoglalva: a szülőföldön boldogulás, ennek a lehetőségét szeretnénk megteremteni azáltal, hogy jólétet szeretnénk biztosítani mindenkinek vagy legalább annak a lehetőségét. Köszönöm, hogy elmondhattam mindezeket.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. (*Jelzésre:*) Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm a szót. Amikor az Alaptörvény hatályba lépett a múlt évtized elején, én magam készítettem el egy olyan végrehajtási törvénymódosító javaslatot és került a Ház elé, amelyben az volt a lényeg, hogy lakásból végrehajtás útján ne lehessen embereket kitenni. Körülbelül ugyanez az összetételű parlament, mármint politikailag összetételű, nem támogatta.

Pont azért fogalmaztam meg azt akkor, hiszen az Alaptörvénybe bekerült az a passzus, amit most a képviselőtársak módosítani kérnek, tehát egy magasabb rendű vagy szigorúbb elvárásrendszert megfogalmazva, de azt gondolom, hogy az alapvető, tehát a meglévő hatályos szöveg is alap lett volna arra, hogy az otthont úgy védjük, mindegy, hogy bérlakás vagy tulajdon, hogy ne lehessen végrehajtás útján otthonától megfosztani az embereket, illetőleg más megfelelő elhelyezést kelljen számukra biztosítani. Természetesen támogatni fogom a tárgysorozatba vételt, hiszen erről a kérdéstről minél szélesebb körben és valóban beszéljünk a plenáris ülésen és vitatkozzunk róla. De azért azt hadd jegyezzem meg, hogy amíg ehhez nem társulnak alsóbb szintű jogszabályjavaslatok, amelyek ezt a célt, amit ez megfogalmaz, kibontják, higgyék el, nincs az a kormány, akár ha egy ilyen rendelkezés lenne az Alaptörvényben, nincs az a kormány, amely ne tudná megmagyarázni, hogy ő a lakáspolitikai intézkedéseivel, a lakáshoz jutás rendszerével, a támogatási rendszerrel, a családvédelmi rendszerrel pontosan olyan szabályrendszert alkotott, amely megfelel ennek az alaptörvényi elvárásnak. Amíg értelmezés kérdése, hogy ki miként tekint egy szabály teljesítésére és nem konkrét feladatok vannak meghatározva, addig el lehet hitetni az egész társadalommal, hogy az adott kormány pontosan annak az elvárásrendszernek felel meg intézkedéseivel, ami abban megfogalmazásra került, és már hallom, fülemben cseng az a narratíva is, hogy no, de kérem, azt tessenek már tudomásul venni, hogy nem szocializmusban élünk. Ugye? Tehát egy szociális piactudományban élünk, a piac nagyon sok mindent meghatároz az emberek életében, konkrétan onnantól kezdve, hogy tanulhat-e és van-e munkája és milyen minőségű munkája és ehhez konkrétan kapcsolódik, hogy milyen otthont tud magának teremteni.

A legnagyobb probléma az, hogy amikor politikusok beszélnek az otthonról és az otthonteremtésről, nagyrészt mindig saját tulajdonról beszélnek. Viszont tudomásul kell venni, hogy a társadalmi mobilitás egyre erőteljesebb és nagyon sok ember nem is gondolkodik saját tulajdonú ingatlanban vagy legfeljebb egy olyanban, ahova vissza lehet vonulni, de a mindennapi életét azért bérlakásban éli, mert ma Budapesten van állása, de holnapután lehet, hogy Debrecenben, vagy akár a munkahelye kiküldi külföldi kiküldetésre és gyakorlatilag óriási feladat lenne neki állandóan a saját tulajdonú ingatlanát egy másik saját tulajdonúra váltani, mert ez egy iszonyatos jogi kényszer és a piac által meghatározott kényszerpályán lenne tartva. Azt gondolom, hogy amikor otthonról és otthonvédelemről beszélünk, akkor a legelső és legfontosabb - ha ez nem valósul meg, anélkül bármennyit is beszélhetünk arról, hogy hogyan lehetne egy kormányzatnak az otthon megteremtését szabályozókkal elősegíteni -, hogy megfosztani ne lehessen senkit az otthontól. Ez az alapvetés, amit - és ez a legnagyobb probléma - sem ez a javaslat, sem az Alaptörvény meglévő rendelkezései nem szolgálnak, bár én tudnék azért belőle kimagyarázni olyan elvárásrendszert, ami alapján a kormánynak el kellene fogadnia, hogy az otthontól nem fosztunk meg senkit. Amíg a részletszabályok és akár a végrehajtási törvény olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyekkel igenis meg lehet embereket fosztani az otthon biztonságától és lehet termelni a hajléktalanokat, addig mi sem XXI. századiságról, sem modern társadalomról, sem szolidáris társadalomról nem beszélhetünk.

Persze, már fülemben csengenek Bajkai képviselőtársam várható mondatai, hogy na, de kérem szépen, azt tudomásul kell venni, hogy nemcsak az adós, hanem a hitelező érdekét is figyelembe kell venni és tudomásul kell vennünk, hogy amikor valakinek tartozik valaki, azt vissza kell fizetni akkor is, ha nem lehet másból kielégíteni, mint az otthona eladásából és kérem szépen vegyünk tudomásul, hogy a piac úgy működik, hogy ha valaki tartozik valakinek, azt vissza kell fizetni. Igen, ez teljesen helyénvaló, csak addig, amíg az otthonmegtartást a rendszer nem védi, a hitelező is felelőtlen. Ez az ütközőpont, és bocsánat képviselőtársam, Z. Kárpát Dániel, hogy erre a részére

elandalgok ennek a témának, de mégiscsak az otthonteremtésről és az otthonbiztonságról szól ez a javaslattétel. Ha az lenne a kockázata egy hitelezőnek, hogy bizony az adós lakóingatlanából te legfeljebb árveréssel ki tudod magad elégíteni, de az otthonától nem foszthatod meg, akkor a hitelezés is felelősségteljesebb lenne. Tehát akkor a piac alkalmazkodna ehhez az új helyzethez.

Úgyhogy azt kérem a tisztelt képviselőtársaktól a hátralévő durván 13 hónapra, ebben az Országgyűlésben, legalábbis így együtt 13 hónap, hogy próbáljunk már meg a következő jogalkotási ciklusra valami olyan közös megállapodást az otthonmegtartás biztonságára kialakítani, hogy ne kelljen ilyen javaslatokat beterjeszteni és ilyen javaslatokon keresztül üzeni mind a választóknak, mind a politikai osztálynak, hogy adósok vagyunk az otthon megvédésével és adósok vagyunk a jövő nemzedék otthonteremtési struktúrájával. Amilyet akar, olyan típusút segítsünk neki megszerezni, akár, ha bérlakásban akar élni, akár, ha a meglévő családi ingatlant bővíteni akarja és az összes generáció együtt akar maradni, akár, ha saját tulajdont akar, akár bármilyen a jövő nemzedék igénye.

Szóval, hogy a konklúziót levonjam: értem a javaslat alapvető célját, de hangsúlyozom, hogy amíg az alapokat nem teremtjük meg az otthon védelmére, addig bármilyen új szabályok jönnek alaptörvényi, tehát magasrendű jogszabály szintjén, a részletszabályokban elvész mindaz, amit az alapelvekben a jogalkotók megfogalmaznak. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük. Értjük képviselő asszony felvetését, de tény az, hogy a világon Magyarország fordítja GDP-arányosan a legtöbb pénzt családtámogatásra most is, így a pandémia időszaka alatt is. Gyüre Csaba alelnök úré a szó. Tessék parancsolni!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon fontos kérdés a lakhatás kérdése, s ha már Varga-Damm Andrea arról beszélt, hogy nemcsak alaptörvényi szinten, hanem alacsonyabb szintű jogszabályokban is szabályozni kell ezt a kérdést, merthogy ez is nagyon fontos, de van még egy nagyon fontos tényező, ez pedig a politikai akaratnak a kérdése. Letűzhetjük mi a cövekeket az Alaptörvényben, a kisebb jogszabályokban, ha nincs politikai akarat a végrehajtására. S itt kérném én is a kétharmados többséget is, akik nélkül nyilván nincs jogszabályalkotás, hogy igenis, ezt a nagyon fontos témát támogassák. Hiszen arról beszélünk, hogy Magyarországon már évtizedek óta demográfiai válság van, fogyóban van a nemzet, és nagyon fontos a nemzet megtartása. S amikor elnök úr arról beszélt az előbb, hogy családtámogatási rendszer, ez mindenképpen az egyik lába, hogy egy jól működő családtámogatási rendszer legyen, de egy másik ága az, hogy egy jól működő otthonteremtési támogatás is legyen. S annak egy része az, hogy bizony a társadalomnak egy tehetősebb részét juttatjuk otthonhoz, aki meg tudja fizetni azt a beugróalapot, akinek van, most már sajnos ott tartunk, hogy több tízmillióra van szükség ahhoz, hogy valaki neki tudjon indulni, és azt is tudomásul kell venni, hogy a magyar társadalom egy jó részének esélye sincs arra, hogy egy ilyenfajta lakásteremtési támogatást igénybe tudjon venni, és ez alapján nincs esélye arra, hogy otthonhoz jusson Magyarországon. Mi a következő lépés? Vagy a szülők megteremtik, vagy a szülőknél lakik, vagy kimegy külföldre dolgozni, és ott próbálja megteremteni az egzisztenciáját, ami nagyon gyakran azzal jár, hogy nem is fog hazatérni, hogy az a család sokszor elveszett a magyar nemzet számára, mint ahogy halljuk, hogy egyre több gyermek születik határainkon túl, és sajnos ezeknek egy jó része nem fog hazajönni. Ahhoz, hogy megtartsuk a hazánkból eltávozó magyarokat, s ezek a gyerekek itt szülessenek meg, nyilvánvaló és egyértelmű

és az elmúlt tíz év kormányzása is azt mutatja, hogy az otthonteremtést kell erősíteni, meg kell teremteni azt a lehetőséget, hogy bizony a kevesebb jövedelemmel rendelkező családoknak is otthona lehessen, és ezáltal itt tudjanak maradni, ne vándoroljanak el külföldre. S itt bizony a Z. Kárpát Dániel képviselőtársam által oly sokszor emlegetett bérlakásépítési program, az a lehetőség, hogy otthonhoz jussanak azok is, akik nem tudják előteremteni ezeket a tízmilliókat, ez egy nagyon fontos kérdés.

Azt gondolnám, hogy ennek a szabályozása, ennek az erősítése alaptörvényi szinten alapkérdés, és nyilván mellé kell rendelni majd a későbbiek során az alacsonyabb szintű jogszabályokat. És fontos politikai akaratváltozásra van szükség, hogy bizony minél szélesebb néprétegnél tudjuk megteremteni az otthonteremtés lehetőségét. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, alelnök úr. Kérdezem, kíván-e még valaki felszólalni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Kérdezem az előterjesztők képviseletében Z. Kárpát Dániel képviselő urat. *(Jelzésre:)* Igen, szeretne válaszolni a vitában elhangzottakra. Tessék parancsolni! Őné a szó.

Z. Kárpát Dániel reflexiói

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik) előterjesztő: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Kellő visszafogottsággal és az időt és türelmet nem igénybe véve, nagyon örülök annak is, hogy egyáltalán egy érdemi diskurzus elkezdett kibontakozni erről a kérdésről, hiszen nagyon sokszor vita nélkül kerül leszavazásra egy javaslat. Nyilvánvaló módon majd a későbbi közvetítést követők is követni fogják azt, hogy melyik politikai formáció hogyan közelített ehhez a kérdéshez, és értékeli azokat az érveket, amelyeket mi elmondtunk.

Varga-Damm Andrea képviselő asszony alapállása, miszerint megfosztani ne lehessen senkit az otthonától, nagyon jól tudja, hogy találkozik az én világlátással. Ő az, aki talán a tárgyalótermekben leggyakrabban védett családokat hasonló esetben, a terepen pedig én is igyekeztem felzárkózni mögé a kilakoltatásoknál nyújtott jogsegélyekkel. Hozzátesszük, hogy voltak eredmények ezen a téren, de nyilván minden egyes esetben nem lehet sikeres jogsegélyt nyújtani, hiszen az utolsó pillanatban meg van kötve az ember keze.

Ugyanakkor azt szeretném elmondani, hogy azokat az igényelt alacsonyabb szintű jogszabályokat, a fontosabbakat kivétel nélkül benyújtottuk már a kormány asztalára. Elfogadom azt is, hogy volt, ami ezek közül törvényjavaslat, volt, ami határozati javaslat, hiszen úgy gondoljuk, hogy egy kormány értelmezési dimenziójának a kérdése, hogy egy határozati javaslat céljaiból hogyan és micsodát kodifikál, és hogyan viszi keresztül a rendszeren. De az összes alacsonyabb szintű jogszabályt kidolgoztuk, ezek céljai világosak, ismertek, készen van tehát az a csomag, amely a teljes lakhatási válságot el tudná hárítani.

Pontosan azért született meg ez a javaslat, mert ha a piacra bíznánk akár a lakhatás kérdését, akár ezeket a nagyon fontos területeket, a piac bizonyította, hogy olyan torzulásokat idéz elő, amely több százezer ember életébe vagy sorsának erőteljes romlásába kerülhet hosszú távon nemzetgazdasági szinten. Úgy gondolom, még csak paternalizmusnak sem tekinthető az, ha az állam beavatkozik ilyenkor az állampolgárai érdekében, de tervgazdasági megközelítésnek semmiképpen sem. Ugyanúgy, ahogy egy járványügyi veszélyhelyzetben kutya kötelességünk mindenkinek segítő kezet nyújtani, aki bajba kerül, a lakhatás frontján hosszú távon is, úgy gondolom, ez a helyzet.

Elnök úr szóba hozta, és bocsássa meg nekem, de egy mondatban reagálnom kell a GDP-arányos családtámogatásokra. Nagyon örülök annak, hogy érdemi elmozdulás

történt az utóbbi években ezeken a területeken, még akkor is, ha a kormány statisztikailag nem mindig a legügyesebb, hiszen példának okáért a „nők 40”, tehát a nők kedvezményes nyugdíjba vonulására szánt nagyjából 200 milliárdos összeget ugyanúgy beleszámolja a családtámogatásokba, mint a valóban családtámogatási összegeket, miközben ezt a nyugdíjjellegű kiadást Európa minden költségvetésében a nyugdíjjellegű ráfordítások közé szokták számolni; tehát számviteli téren nem biztos, hogy megállja a helyét az, amit elnök úr mondott. De látom, hogy a politikai panelek között ez egy visszaköszönő elem, és egyébként nem akarom elvitatni azt, hogy GDP-arányosan sok családtámogatási forrás kerül a családokhoz, és ez egy jó dolog. Ami jó, azt meg kell tartani.

Ami viszont a Fidesz-KDNP világrekordja, az az, hogy relatíve sok családtámogatásra fordított forrásból ennyire kevés eredményt tudott kihozni. Tehát ez a hatékonysági világrekord sajnálatos módon fennáll, hiszen látjuk azt, hogy a külföldre vándorolt fiatalok száma az utóbbi években rettenetesen felpörgött. Most a válsághelyzet ebben azért hoz egy kis visszarendeződést, és ezt mindannyian látjuk. Azt is látjuk ugyanakkor, hogy a lakhatási fronton a kereslet nem csökkent, megfizethető bérlakások nem készültek, demográfiai téren pedig sajnos a mélyrepülésünk minden mutató tekintetében vitathatatlan. Itt egy nagyon komoly szembenézésre lenne talán szükség, hiszen Bencsik András, a KINCS különböző vezetői olyan hónapokban beszéltek demográfiai fordulatról, amikor egy Nagykanizsa lélekszámának megfelelő honfitársunkkal fogyott Magyarország, például az előző évben. S azt is el kell mondani, hogy a termékenységi arányszámnak a régió országaihoz történő felzárkózása üdvözlendő dolog, de a mostani születésszámok egy 6,5 milliós Magyarországot jelentenek évtizedek távlatában. Tehát ha ennyien születnek, mint most, márpedig ebben változás sajnos nem várható a következő években, akkor Magyarország 6,5 milliós ország lesz.

Fordulatról tehát nem tudunk beszélni, a lakhatási szegmens erősítésével viszont biztosan tudunk javítani a demográfiai trendeken is. Én ezért kapacitálom képviselőtársaimat nagy tisztelettel arra, hogy szavazzák meg bátran ezt a javaslatot, folytassuk le ennek a vitáját minél szélesebb körben. Ha az önök rendszere valóban ilyen jó, legyen szó családtámogatásról vagy bármi másról, akkor biztos vagyok benne, hogy meg tudják ezt védeni velem szemben a plenáris ülésen is. Sőt, ha ez a javaslat odakerül, egyáltalán nem fogunk szemben állni, hanem végre egy kérdésben egy nemzeti minimumot tudnánk létrehozni. Elnök úr, köszönöm a türelmét.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Még egyszer hangsúlyozom, hogy idén a pandémia alatt is meghaladta az 5 százalékot GDP-arányosan a családtámogatásra fordított összeg Magyarországon, és ezzel Magyarország a világelső. S demográfiában pedig egy óriási trendforduló következett be, amit szintén tényadatok bizonyítanak.

Határozathozatal

A fentiek után kérdezem a tisztelt bizottságot, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki igen? (Öt.) Aki nem? (Nyolc.) És aki tartózkodott? (Nincs ilyen.) Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 5 igen és 8 nem szavazat mellett, tartózkodás nélkül az indítványt nem vette tárgysorozatba.

Köszönjük képviselő úrnak a részvételét bizottsági ülésünkön. A határozati házszabály értelmében a bizottság házelnök urat a tárgysorozatba vétel kérdésében meghozott valamennyi döntéséről írásban értesíti. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

**Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló T/15159. számú törvényjavaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Soron következik a harmadik - eredetileg 5. - napirendi pontunk, Magyarország Alaptörvényének tizedik módosításáról szóló, Brenner Koloman, Jobbik, képviselő által benyújtott T/15159. számú javaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Tisztelettel köszöntjük az előterjesztő Brenner Koloman képviselő urat, országgyűlési alelnök urat, és egyúttal megadom a szót, hogy javaslatát szóban is indokolhassa. Tessék parancsolni!

Dr. Brenner Koloman szóbeli kiegészítése

DR. BRENNER KOLOMAN (Jobbik) előterjesztő: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Képviselőtársaim! A XXI. században az internet alapú kommunikáció megváltoztatta az életünket. Miután a különböző internetes alapú kommunikáció gyakorlatilag teljesen másképpen működik, mint a szemtől szembe történő kommunikáció, ezért ez az új világ olyan veszélyeket hozott a magyar társadalomra is, amellyel kapcsolatban a jelen előterjesztés, illetve a hozzá kapcsolódó törvényjavaslatom egy új intézményt javasol létrehozni, az internetes ombudsman intézményét azért, hogy a magyar polgárok jogait és biztonságát jobban meg tudjuk védeni.

Azt, hogy ez a veszély milyen jelentős, az elmúlt évekből vett egy-két példával is hadd érzékeltessem. Nincs az a visszatartó ereje ugyanis az internet alapú kommunikációnak, mint bizonyos szemtől szembe történő kommunikációban azért csak-csak megvan. Ezért akár véletlen, akár szándékos félretájékoztatással, álhír- és rémhírterjesztéssel, gyűlöletkeltéssel bizony nagyon komoly rezgéseket lehet a magyar társadalom lelkében okozni. A jelenlegi jogi környezet azonban olyan, hogy ez ellen nagyon nehezen lehet fellépni. Itt is utalok olyan esetekre még egyszer, mint a kiskorúakkal szemben elkövetett bűncselekmények, az úgynevezett cyberbullying, tehát gyermekbántalmazás mint a 2019-es nádudvari eset, az öngyilkosságra való buzdítás, az ismeretes „kék bálna”-ügy, szexuális zaklatás, pornográf felvételekkel való zsarolás, amely az egész fiatal generáció életére rendkívüli veszélyt jelent.

Elnök úr engedelmével külön a törvényjavaslatomat nem fogom indokolni, hiszen a két előterjesztés egybetartozik és ennek az új intézménynek a létrehozására vonatkozik, csak mivel ez az Alaptörvényben is módosítást igényel, ezért most az alaptörvény-módosítást tárgyalja először a tisztelt bizottság.

Ezt a javaslatomat abban a tudatban teszem, hogy ez egy első lépés, tehát nyilvánvalóan nem oldja meg ezeket a nagyon komoly problémákat, amelyekről érintőlegesen tudtam csak beszélni, hiszen nem akarok a bizottság türelmével visszaélni. De azt is gondolom, hogy zajlik világméretben a nagy bigtech cégekkel szemben egy közös nemzetközi fellépés. Mivel azonban ezeknek a cégeknek a többsége az Amerikai Egyesült Államokban van székhely szerint, ezért nagyon aggályosnak tartjuk mi a néppárti Jobbikban, hogy menedzserek vagy olyan operátorok döntenek esetleg magyar polgárok adatairól, vagy arról, hogy egy Facebook-bejegyzést törölnek vagy nem törölnek, akik esetenként ebben az ügyben nem igazán kompetensek. Legalábbis a mi véleményünk szerint ez egy olyan kérdés, amelynek európai uniós szintű megoldása is már előkészítés alatt áll, az Amerikai Egyesült Államokban a XX. századi tröszt törvényekhez hasonló szabályozás is készül e kérdés szabályozására. Tehát azt gondolom, hogy nagyon sok különböző lépés kell ahhoz, hogy majd ezt valamilyen szinten is a nemzetközi államközösség kezelni tudja, és akkor az adózás kérdéséről még nem is beszéltem, bár ez is hozzátartozik, ha szabad így mondani.

Az én javaslatom egy azonnali, a jelenlegi magyar ombudsmani rendszerhez illeszkedő javaslat és azonnali segítséget tudna adni a magyar polgároknak ezekben a kérdésekben. Az ombudsmani hivatal a magyar társadalom részéről egy nagyon megbecsült hivatal, azt lehet mondani, és a rendszerváltás utáni időszaknak, azt gondolom, az egyik sikertörténete. Arról lehet vitát folytatni, hogy a korábbi rendszer volt a jó, ahol külön szakombudsmanok voltak, vagy a jelenlegi rendszer a jobb, ahol az alapvető jogok biztosának helyettesei vannak, úgymond, szakképesítésekkel ellátva, de ebben a javaslatomban, amit a jelen alaptörvény-módosításban, illetve az ehhez kapcsolódó törvényjavaslatban kidolgoztam, a jelenlegi rendszerbe illesztem az internetes ombudsman személyét. Tehát az alapvető jogok biztosának lenne egy új helyettese, akinek ez lenne a dedikált feladata.

Itt is utalnék arra, hogy jómagam az Európa Tanács kulturális, oktatási és médiabizottságában egyébként az egész kérdéskörben, mind az internetes ombudsman szerepéről, mind pedig a nagy bigtech vállalatok szerepéről nagyon komoly előtanulmányokat folytattam. Többek között meghallgattuk egyébként a Facebook európai igazgatóját is ebben az ügyben. Tehát azt gondolom, hogy ebben a javaslatban a magyar polgárok érdekében történne egy előrelépés, ez egy olyan azonnali és gyors hatályú olyan intézményt tudna létrehozni, amely abszolút illeszkedik a jelenlegi szabályozáshoz, ezért kérem a tisztelt bizottság támogatását. Köszönöm szépen.

Hozzászólás

ELNÖK: Köszönjük szépen. Mielőtt megadnám a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak, egy olyan technikai kérdést tolmácsolok minden képviselőtársunk felé, hogy miután megadtam a szót, a beszédének megkezdése előtt nyomja meg az egyik gombot, mert akkor működik a hangosítás, és jobban tudják rögzíteni. Köszönöm szépen.

Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni, képviselő asszony!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm a szót. Azért elég sajtóságos az okfejtés, amit alelnök úr előadott, mert pont ezeket a tehetetlenségeket használják ki bizonyos magyar politikai szereplők és azok közösségei arra, hogy álhíreket, durva, támadó, gyalázkodó beszédeket írogatnak egy-egy oldalra, mint például az enyémmre is szervezeten, majd pedig a saját gyalázkodó bejegyzéseiket jelentik a Facebooknak, ahol természetesen nem ember, hanem egy algoritmus dönt arról, hogy mi történjék. Ezt kihasználva, saját gyalázkodó, mocskos bejegyzéseiket jelentve érik el, hogy egy oldalt le lehessen tiltani, mert azt nem vizsgálja az algoritmus, hogy a bejegyzés olyan vagy a kommentek, hanem úgy, ahogy van az oldalt minősíti zaklatónak, gyűlölködőnek vagy bármi másnak.

Tehát azt gondolom, hogy amikor a nagy elvekről beszélünk és arról, hogy egy Egyesült Államokban bejegyzett cégnek a számítógépes rendszere ne tudja eldönteni, ne tudja befolyásolni azt, hogy egy magyar polgárnak az adathoz, információhoz való hozzáférése milyen legyen, akkor azt gondolom, hogy először önmérsékletet kellene gyakorolni. Először saját magunknak kellene példát mutatni arról, hogy milyen elvárásokat fogalmazzunk meg egy nemzetközi vagy egy külföldi szervezettel szemben. Akkor először inkább azt kellene a magyar ombudsmantól kérni, hogy vizsgálja meg azokat a magyar közéletben, a magyar politikusok oldalán megjelenő durva, támadó, hazugságra alapuló véleménynyilvánításokat, amelyek egyrészt embereket lejáráthatnak, másrészt pedig olyan színben tüntethetik fel, ami nem a valóság. Úgyhogy azt gondolom, hogy a magyar politikai közösség egyáltalán nem vethet ki senkire negatív álláspontot, például a közösségi médiával kapcsolatban, mert használja

a magyar politikai közösség igen nagyrésze ezeknek a rendszereknek az adottságait és azt, hogy bizony algoritmusok védekeznek és nem emberek vizsgálják, hogy ezeken a közösségi médiafelületeken mi jelenik meg és így természetesen azt sem, hogy akár a fiatalok milyen módon sérülnek ezen oldalak ellenőrizhetetlensége miatt.

Úgyhogy természetesen mindenképpen támogatom ilyen javaslatot, de azt kérem, hogy ne legyünk már álszentek és ne próbáljuk azt érzékeltetni, hogy azt, amiről beszélünk, csak más csinálja, az csak másoknál fordul elő és a mi érdekköreinkben egyáltalán nem. Nagy tisztelettel köszönöm, hogy szólhattam.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván még hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Dr. Brenner Koloman: Nem.)* Nem.

Határozathozatal

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki igen? *(Négy.)* Aki nem? *(Nyolc.)* És aki tartózkodott? *(Egy.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 4 igen, 8 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot is lezárom. *(Az előterjesztői asztalt elhagyó dr. Brenner Koloman felé:)* Alelnök úr, tessék visszajönni, mert a következő napirendi pontban is ön érdekelt. Köszönöm szépen.

Az alapvető jogok biztosa hivatalának bővítéséről szóló T/15161. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik negyedik, eredetileg 6. napirendi pontunk: az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának bővítéséről szóló, Brenner Koloman képviselő úr által benyújtott T/15161. számú törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Ismét tisztelettel köszöntjük Brenner Koloman képviselő urat, országgyűlési alelnök urat, és egyúttal megadom a szót, hogy javaslatát röviden indokolja, bár az előző napirendi pontnál elmondta, hogy összefüggően kívánja, de hátha valamivel még szeretné kiegészíteni. *(Dr. Brenner Koloman jelzésére:)* Nem, köszönöm szépen.

Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. A vitát lezárom.

Határozathozatal

Szavazás következik. Kérdezem a tisztelt bizottságot, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki igen? *(Négy.)* Aki nem? *(Nyolc.)* És aki tartózkodott? *(Egy.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 4 igen, 8 nem szavazat és 1 tartózkodás mellett az indítványt nem vette tárgysorozatba. Köszönjük szépen részvételét a mai ülésünkön. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló T/15189. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik ötödik, eredetileg 7. napirendi pontunk: az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről, valamint az állampárti vezetők és a diktatúra állambiztonsága hivatásos állományának egyes közhivatalok viseléséből való kizárása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló, Keresztes László Lóránt, LMP, és

képviselőtársai által benyújtott T/15189. számú törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. A benyújtók között szerepel Demeter Márta képviselő asszony, akit tisztelettel köszöntünk. Megadom a szót képviselő asszonynak, hogy javaslatukat szóban is indokolhassa. Tessék parancsolni! Öné a szó.

Demeter Márta szóbeli kiegészítése

DEMETER MÁRTA (LMP) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az LMP immár 23. alkalommal nyújtja be az állambiztonsági múlt átláthatóvá tételéről szóló törvényjavaslatát. Ismét szeretnénk kérni a bizottság támogatását, hogy a plenáris ülésen tárgyalhassunk erről a javaslatról, tárgysorozatba kerüljön, és az Országgyűlés dönthessen ennek az elfogadásáról. Sajnos az előző 22 alkalommal a kormánypárti többség nem támogatta ezt a törvényjavaslatot, pedig teljesen világos, hogy az állambiztonsági múlt a mai napig sajnos nem átlátható. Az a fajta igazságérzete a társadalomnak és jogos elvárása, hogy transzparens legyen, megfelelően kutatható legyen, a mai napig nem teljesül, függetlenül attól, hogy itt például a Nemzeti Emlékezet Bizottságának hallhattunk beszámolóját, de a mai napig nagyon korlátozott információk állnak rendelkezésre, nem megfelelően kutathatók az adatok.

A törvényjavaslatunk tartalmaz továbbá egy lusztrációs részt is: tehát azok, akik részt vettek ezekben az eseményekben a végrehajtói oldalon, természetesen semmilyen állami tisztséget, semmilyen politikai és vezető tisztséget nem vállalhatnak a jövőben.

Továbbra is azt kérem önöktől, hogy támogassák ezt a törvényjavaslatunkat. Én azt gondolom, hogy a kormánypárti többségnek az előző 22 alkalommal tett szavazási magatartása eléggé beszédes, de azért reményemet fejezem ki, hogy talán ebben változás állhat be. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem, ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé a szó. Tessék parancsolni!

Hozzászólások

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm szépen. Igen, már huszonharmadszor... Nagyon sokszor beszélgetek kormánypárti képviselőkkel erről a kérdésről, mert egyszerűen kíváncsi vagyok arra, hogy mi az oka, hogy nem szeretnék napirendre tűzni. És ezeken a privát beszélgetéseken mindig fölvetődnek azok a valós, tényleg valós élethelyzetek, amikor politikai elítéltek úgy tudták a büntetésüket enyhíteni vagy megszakíttatni, tehát a kiszabott büntetésükhöz képest kevesebbet kitölteni, ha aláírtak beszerző nyilatkozatokat. Nagyon sok embert zsaroltak azzal, hogy vagy egy újabb bűncselekményt vesznek elő, és még itt lesz pár évet, vagy a kiszabott büntetéséből korábban szabadulhat, és ez egy érv arra, hogy attól tartanak, hogy olyan emberek, akik maguk is áldozatok, de részesei voltak ennek az állambiztonsági rendszernek, az ő érdekeik, vagy ha már nem élnek, az emlékeik sérülhetnek.

Én erre viszont azt tudom mondani, hogy ezt ki lehet küszöbölni, ugyanis ezek a beszerzési rendszerek rengetegféle módszertanról tanúskodnak, és az iratokból igenis ki kell derülnie annak, hogy valaki tényleg önként jelentkezett, mert úgy érezte, hogy ezzel elégtíti ki a saját életét, hogy másokat feljelentget, besároz, beépül közéjük, s a többi, vagy tényleg olyan élethelyzetben volt valaki, hogy ez jelentette a szabadságát. Tehát én azt gondolom, fel lehet építeni egy olyan ellenőrző rendszert, amely kiszűri azt, hogy akik maguk is áldozatok voltak, és úgy váltak részévé ennek a besúgóhálózatnak, vagy akár magának a hatósági munkának részeseivé - mert ugye,

nemcsak besúgókról, hanem hatóságról van szó, akik összegyűjtötték az adatokat, és jöttek a következő politikai bűncselekmények miatti ügyek -, tehát tökéletesen ki lehet szűrni. Illetőleg azt kell kitűzni célul, hogy amíg nem bizonyos az, hogy valóban önkéntesen végezte ezt a munkát, önkéntesen volt részese ennek, akkor azt ne lehetne nyilvánosságra hozni. Tehát arról az oldalról kell megfogni, hogy ne okozzunk nagyobb kárt, mint amennyi hasznot remélünk ettől a rendszertől. Én csak egyet kérek, hogy kezdődjön el ennek az a fajta nyilvánosságra hozatala és az a fajta elégtétel, amivel jó pár család végre akár megtudhatja, hogy miért nem juthatott be egyetemre a gyerek, miért nem kaphattam meg azt az állást, ami a képességemhez illett, miért nem mehettem előre a munkámban a ranglétrán, pedig én voltam a legügyesebb, legjobb, legképzettebb, s a többi, s a többi; tehát rengeteg ember életét befolyásolták ezek a körülmények, az én családomban is, ezt el tudom mondani. Ez egy örök igazságtalanságérzetet szült, és bizony az utódokra is kiterjed, merthogy szülők, nagyszülők elmondták a következő generációnak, hogy ők bármennyire is jól tették a dolgukat, tisztességesek voltak, szorgalmasak, becsületesek, mégis hátrány érte őket, vagy egy abszurd, ki nem számítható helyzetbe kerültek, ami okán akár egy politikai bűncselekmény tettesi oldalára kerültek, úgy, hogy fogalmuk nem volt, hogy mi történik. És akkor még nem beszéltünk az Astoria szálló kompromittáló szobáiról - tudjuk, ki volt annak az igazgatója, nagyon hamar. Tehát egy csomó mindenről még nem beszélünk. De az biztos, hogy ez a társadalmi igazságtalanságérzet nemcsak az érintettekben maradt meg, hanem a következő generációnak az egzisztenciaépítésében ez egy fontos szempont, amit a szülőktől, nagyszülőktől hallottak. Tehát ennek nemcsak közjogi igazságtételi feladatai vannak, hanem a következő generáció felé van az a kötelezettségünk, hogy azt lássák a ma fiataljai és a jövő fiataljai, hogy nem az a rendszer működik, amelyet az állampárti rendszerben fenntartottak, és ami miatt családok élete elnehezült vagy tönkrement, hanem megtisztultunk, és levonjuk a következtetéseket, és ilyen többet nem fordulhat elő, és kedves jövőbeni fiatal, ne arra építsd az egzisztenciális terveidet, hogy majd ki fog téged gáncsolni, hanem arra építsd, hogy ez az ország, ez a közeg téged támogat, ha te minőségi munkát végzel, ha te szorgalmas vagy, ha te dolgozol, tanulsz és klassz ember akarsz lenni.

Tehát azt akartam ezzel mondani, hogy nemcsak az érintett generációkat bénította le ez a rendszer, hanem általuk a következő generációba beültették ezeket a történeteket, ezeket az élethelyzeteket, és a következő generáció, aki nem élte meg ezt, sem tud szabadulni attól a morális örökségtől, amelyet a szülei, nagyszülei elszenvedtek. Úgyhogy én köszönöm a javaslatot, természetesen támogatni fogom.

ELNÖK: Köszönjük. Gyüre Csaba alelnök úré a szó. Tessék parancsolni, alelnök úr!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Előterjesztő! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Ez egy legalább harmincéves adósság, és egyszerűen érthetetlen, hogy mind a mai napig ezt még nem sikerült megcsinálni Magyarországon. Beszélhetünk-e valódi rendszerváltásról, - változásról abban az esetben, ha a múltban annak az időszaknak az egyik rétegéről egyszerűen nem lehet beszélni, azokról, akiket ma, ha másképp nem, akkor legalább valamilyen erkölcsileg elítélne a közvélemény?

Mindaddig, amíg ezeket a múltbeli problémákat nem lehet feltárni és a jelenlegi kormányzat is még mindig, harminc év után is leplezi ezeket, addig csak azt a kérdést tudjuk feltenni, amiről Varga-Damm Andrea is beszélt, hogy miért. Miért nem kerülhet ez nyilvánosságra? Jó volna, ha valódi okokat hallanánk már erről, hogy miért nem engedik, nem pedig elbeszélünk mellette. Amíg harminc év után sem ismerhetjük meg

gyakorlatilag ezeket a problémákat, családról kiadott jelentéseket, hogy kik voltak azok, amíg ezt nem lehet a nyilvánosság elé tárni, addig tiszta társadalmat építeni semmiféleképpen nem lehet. Igenis köszönet illeti az előterjesztőket azért, hogy ezt folyamatosan idehozzák az Országgyűlés asztalára, és igenis érthetetlen és azt kérem a kormányzati többségtől, hogy változtassák meg az eddigi véleményüket és igenis tegyék meg, hogy átláthatóvá váljon a most már jóval több mint harminc évvel ezelőtti múlt, lássuk be annak a hibáit és vonjuk le a következtetéseket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Bajkai István képviselőtársunké a szó.

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Előterjesztő Képviselő!

ELNÖK: Bocsánat, képviselő úr! A gombot tessék megnyomni! Köszönjük szépen.

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Elnézést. Még egyszer: tisztelt elnök úr, tisztelt előterjesztő képviselő asszony, tisztelt képviselőtársaim! Tulajdonképpen most nem is elsősorban arra szeretnék utalni, ami az előterjesztésben szerepel, bár azzal összefüggésben van, hanem arra, hogy ha ilyen fontos kérdéshez nyúlunk és egy ilyen fontos kérdéstről szeretnénk vitát folytatni, akkor nyilván meg kell vizsgálni, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetből esetleg mi az, ami hiányzik vagy a szervezetek köréből mi az, ami hiányzik egy adott célhoz.

Gyüre Csaba képviselőtársam és Varga-Damm Andrea képviselő asszony is jelen volt, és ha jól emlékszem, előterjesztő asszony is itt volt a teremben, amikor az első napirendi pont keretében meghallgattuk a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnökének beszámolóját a tevékenységükről. Ezt azért tartom fontosnak, mert a javaslatban szereplő céloknak, illetve az ott szereplő, úgymond, elvárásoknak megfelelő intézménnyel rendelkezik ma Magyarország. Ez a Nemzeti Emlékezet Bizottsága. Csak szíves figyelmébe ajánlom a tisztelt képviselőtársaknak, akik szintén meghallgatták az elnök asszony beszámolóját, hogy azon túlmenően, hogy adott esetben hozzászólnak egy kérdéshez, érdemes a munkásságukat is figyelemmel kíséreni, érdemes a kiadványaikat elolvasni, a rendezvényeiken részt venni, mert akkor egy csomó felesleges kört megkímélhetnének maguknak és egy csomó ide nem illő hozzászólást.

Ezt azért tartom fontosnak, mert a javaslat egy már létező intézmény, és nem teljesen világos, hogy a két intézmény közötti elhatárolást egyébként hogyan szeretné elvégezni a tisztelt képviselő asszony. Ugyanakkor azt gondolom, hogy a Nemzeti Emlékezet Bizottságának 2013-as törvény óta történő tevékenysége egyértelműen bizonyítja, hogy a Magyar Országgyűlésnek szándékában volt a múlt feltárása és nemcsak szándékában volt, hanem létre is hozta az intézményt a nehéz múltunk nehéz időszakának feltárására, amely nagy elkötelezettséggel azt feltárja és kutatja. Épp az előbb hallhattuk az első napirendi pont keretében, hogy milyen nagy feladatot jelent az.

Ugyanakkor amikor valaki egy ilyen törvényt előterjeszt, két vagy három fontos alapelvet nyilván tisztázni kell saját magában. Az egyik nyilvánvalóan a kutatás szabadsága, a kutatás fontossága és a kutatás támogatása, a másik pedig azok a részben adatbázis-kezelési, részben pedig alkotmányosan létező személyiségi jogok, amelyeket össze kell tudni illeszteni. Van még egy harmadik elem: a nemzetbiztonsági, külügyi, honvédelmi és a többi érdekek összehangolása. Úgy látom, hogy a tisztelt képviselő asszony ezeknek az érdekeknek az összehangolását ebben az előterjesztésben, azon túlmenően, hogy van már szerintem egy ilyen intézmény, amely ezt a feladatot ellátja,

tulajdonképpen nem végezte el és nem is szerepel az előterjesztésben még egy gondolatfoslány erejéig sem, hogy vajon a védett adatokkal kapcsolatban milyen kutatás van és milyen közzétételi lehetőség van egyáltalán. De ezt azért nem furcsállom, mert úgy látom, a képviselő asszony munkásságában nem annyira fontos kérdés a védett anyagok, adatok megbecsülése.

Ugyanakkor van a törvényjavaslatban szerepel jó néhány hivatkozás olyan jogszabályokra, például a régi '98-as Be.-re vagy a régi Ket. szakaszaira, amelyek nincsenek hatályban. Tehát olyan jogszabályokat hív fel segítségül és alkalmazásra a képviselő asszony, amelyek jelenleg nincsenek hatályban, tehát jogilag nem léteznek. Úgy is fogalmazhatnák, hogy ha csak ezt az egy oldalát nézzük, ilyen szempontból is tulajdonképpen vitára alkalmatlan az előterjesztése. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ismételten megadom a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak. Tessék parancsolni!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Köszönöm a szót. Örültem, hogy Bajkai képviselőtársam hozzászólt, mert bár tény, hogy vannak a javaslatban hibák, de ezeket ki lehet javítani, azért van a módosító indítványok intézménye. Egy-egy Igazságügyi Minisztérium által előterjesztett javaslat után is jön módosító javaslat, 70-80 módosítást szokott maga a Törvényalkotási bizottság csinálni, mert annyira silányak a benyújtott anyagok. Tehát az a legkevesebb, mert azt lehet javítani, ami esetleg téves jogszabályi hivatkozás.

Viszont örülök, hogy képviselőtársam megemlítette az első napirendi pontunk vonatkozásában azt, hogy a Nemzeti Emlékezet Bizottsága a beszámolóját tartotta, de azt is hangsúlyozta az elnök asszony, ami egyébként ennek a bizottságnak feladata, hogy ez szimplán történész szakmai bizottság, itt semminek, amit kikutatnak, megállapítanak, amit az adatokból következtetésként levonnak, nincs jogkövetkezménye. Ez egy történelmi munka, egy feltáró munka és minden egyes kérdésben, amikor beszélt akár az orosz kapcsolatokról, akár a feltárás mechanizmusáról, hangsúlyozta, hogy itt történész szakmai munka történik, nem helyettesít semmifajta, ebből az időszakból eredő, büntetőjogilag vagy egyébként feddhetetlenségi szempontból következő jogkövetkezményt. Tehát ha a Nemzeti Emlékezet Bizottsága a munkája során feltárja az állambiztonsági múlt személyeit és azt, hogy azok az emberek mit tettek, az a mindenkori parlament, a mindenkori kormány feladata, hogy utána megnézze, hogy ezek az emberek mit csinálnak, részesei-e a közéletnek, befolyásolhatják-e a közéletet, hiszen mind a múltjuk, mind az általuk ismert adatok, az a zsarolási potenciál, amely esetleg a kezükben és a fejükben van, alkalmat ad arra, hogy esetlegesen akár a társadalom számára nem jó döntéseket kicsikarjanak.

Tehát azt mindannyian tudjuk vagy érezzük, mert tudni talán nem tudjuk, de érezzük, hogy az elmúlt harminc évben rengeteg olyan döntés született igen magas szinten, amik kapcsán álltunk és nem érettük és nagy valószínűséggel ebből a múltból eredő zsarolási potenciál tudta megteremtteni azt, hogy valaki ne helyesen vagy ne a társadalom számára kedvezően, hanem kedvezőtlenül döntsön. Persze, tudjuk, hogy a világon, amióta emberiség van, a politikát és az országok működését igen erőteljesen befolyásolják olyan külső behatások, amelyek nem helyénvalók, 99 százalékban felderíthetetlenek és bizonyíthatatlanok, viszont száz százalékban hátrányos következményeket okoznak a társadalomnak. Szerintem mind a képviselő asszony, mind az előterjesztő, sőt azt gondolom, hogy minden itt ülő képviselő arra törekszik, hogy ha ezeket a befolyásolási tényezőket eltüntetni nem is lehet, de a működéseiket igenis befolyásolni lehessen, lehet lezárni, lehet elutasítani, lehet kívülrekeszteni egy

bizonyos körön egyszerűen pont azért, hogy igazságos kormányzás legyen és az emberek, a társadalom igazságérzetét legalább valamivel szolgálni tudjuk, merthogy iszonyú nagy elégedetlenség van az emberi lelkekben, függetlenül attól egyébként, hogy kikre szavaznak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Bajkai képviselőtársunké a szó ismét. Tessék parancsolni!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Előterjesztő Képviselő Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! Csak szeretném Varga-Damm Andrea képviselőtársunk hozzászólását annyiban pontosítani, hogy kifejezetten és kizárólag a tudományos tevékenységre összpontosított, mintha csak ez szerepelne a 2013-as törvényben, azonban ott nemcsak ez van, jóval szélesebb a feladatköre, tanácsolom a tisztelt képviselő asszonynak, hogy olvassa el a jogszabályt, amit egyébként nagyon szeret másoknak az orra alá dörgölni. Ugyanis ebben nemcsak az szerepel, hogy jogalkotásról szóló jelentéseket, jogalkotási javaslatokat terjeszthet elő a bizottság, ami egyébként például későbbi további eljárásoknak lehet az alapja, hanem kifejezetten szerepel a jogszabályban az együttműködés az ügyészséggel és más hatóságokkal, így a kommunizmus bűnei és el nem évülő bűnei vonatkozásában kell kifejezetten az együttműködés, ez a felelősségre vonás alapja lehet. Tehát van egy ilyen együttműködés. Azon túl nyilván jelentős a történelmi és kutatási tevékenység, mert azt gondolom, kutatás nélkül nem is lehet egyébként bizonyos eredményekhez eljutni; akinek más véleménye van, azt tisztelettel kérem, fejtse ki röviden, hogy kutatás nélkül hogyan lehet kommunista bűnökhöz vagy annak résztvevőjéhez szorosabban hozzájutni. De ezen túlmenően, még egyszer mondom, arra kérem tisztelt képviselő asszonyt, hogy amit ön nagyon szeret másoknak fölronni, hogy vegye figyelembe a jogszabály rendelkezését, ha esetleg ebben kétsége lenne, akkor szívesen rendelkezésre bocsátom ezt a jogszabályt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Varga-Damm Andrea képviselő asszonyé harmadszor a szó.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): Elnézést kérek, nem szólnék én, ha nem lenne ok rá. Hát, akkor az a probléma, hogy ezek szerint, a képviselőtársam gondolatmenetét folytatva tovább, az elmúlt hét évben egyetlen olyan adatot nem talált a Nemzeti Emlékezet Bizottsága, amely alapján az ügyészséghez fordulhatott volna, vagy kérhette volna a jogkövetkezmények lehetőségének megvizsgálását az általa feltárt adatokból. Tehát ez azt jelenti, hogy mindaz a bűn, amire egyébként épül a bizottság léte, akkor az a bűn vagy nincs, vagy ennyire kizárt a jogkövetkezmény alkalmazása? Képviselőtársam, én is ismerem ezt a jogszabályt! Csak az a helyzet, hogy ez a bizottság, nem tudjuk, miért - nem tudjuk, miért -, de csak a feltárássra szorítkozik, és egyetlenegy darab jogkövetkezményre sem tett semmifajta indítványt sem az ügyészség, sem az Országgyűlés felé jogalkotásra az elmúlt hét év alatt. Nagy valószínűséggel valamiért ebben a csigaházba belekényszerült, hogy ő marad a történelmszakmai és tudományos tevékenységnél, és nem lép arra a mezsgyére, amelyet számára a jogszabály még lehetővé tesz. Akkor inkább ezt kell kitárgyalnunk - hogy akkor ezek szerint nincs is állambiztonsági múlt bűne? Tehát ennyi idő alatt egyetlen olyan feltárt adat nem volt, amivel akár jogalkotást, akár jogkövetkezményt lehetett volna kezdeményezni?

Most én a képviselőtársam helyében ezt nem vettem volna föl, mert akkor ez a tény egy csomó kérdést felvet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: További felszólalni szándékozót nem látok. A vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Igen. Tessék parancsolni! Öné a szó.

Demeter Márta reflexiói

DEMETER MÁRTA (LMP) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen képviselő asszonynak és Gyüre alelnök úrnak a támogató hozzászólásokat.

Bajkai képviselőtársamnak szeretném mondani, hogy a Nemzeti Emlékezet Bizottságának a megállapításait a mai napig nem tudja a nyilvánosság megfelelően ellenőrizni, tehát nagyjából ennyit ér a történet. Én a tudományos kutatási részét nem szeretném kritizálni vagy ebbe a részébe belefolyjni; nyilvánvalóan ott folyhat egy szakmai munka. Csak ahogy elmondta képviselő asszony is, ennek nincsenek megfelelő következményei, egyébként meg nincsenek nagyon sokszor megfelelő megállapításai, tehát a nyilvánosság nem tud meg semmi pluszt; ezt egyébként még maga az elnök asszony is hangsúlyozta több esetben. A másik pedig az, hogy az ő megállapításait sem tudja a magyar nyilvánosság megfelelően ellenőrizni. Szerintem ez probléma továbbra is.

Az látszik, hogy az önök számára nagyon kellemetlen a téma, hiszen nyilvánvalóan ilyenkor mindig mások munkáját kezdik el kritizálni. Én azt tudom mondani, hogy az ellenzéki képviselőtársaim is és magam is állandóan a transzparenciáért küzdünk, és hogy megfelelő, átlátható működés legyen Magyarországon, és igenis, legyen a dolgoknak következménye Magyarországon, és betartsa mindenki a jogszabályokat. Teljesen világos, hogy nagyon sokszor a kormány sérti meg ezeket az elveket, és világosan látjuk, rengeteg adatigénylésnél, rengeteg törvényjavaslatnál, hogy nem kapnak az emberek megfelelő információkat, nem indokolják meg önök a döntéseiket, a parlamentben sem, és világosan látszik, hogy bizonyos kényes kérdésekben pedig a szavazatukkal is kifejezik azt, hogy bizonyos dolgokat vagy tabuként kezelnek, vagy pedig le akarnak rázni magukról. S egyébként abszolút nem törődnek az emberek véleményével és igazságérzetével sem ezzel kapcsolatban; hát, a közpénzekkel pedig aztán... - ezt a részt most hagyjuk is!

Egyetlenegy módosító javaslatot nem nyújtottak be ehhez a törvényhez. Huszonharmadik alkalommal nyújtottuk be. Várjuk szeretettel a kormánypárti képviselők módosító javaslatait.

Azt tudnám még hozzátenni, hogy amit képviselő asszonynak mondott, hogy valamelyik jogszabályt majd a rendelkezésére bocsátja, hogy jobban megismerhesse, én pedig azt mondom, hogy képviselő úr ne jogszabályt bocsásson rendelkezésre, hanem a szavazatát például ebben a témában. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük. Csak annyi megjegyzést fűznék hozzá, hogy törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntéshez nem lehet módosítót betervezni. *(Demeter Márta: Vegyék tárgysorozatba, és akkor lehet!)*

Határozathozatal

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki igen? *(Öt.)* Aki nem? *(Nyolc.)* És aki tartózkodott? *(Nincs ilyen.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 5 igen és 8 nem szavazat mellett, tartózkodás nélkül az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

**A kiemelt közbizalmat igénylő tisztségek betöltéséről szóló T/15201. számú törvényjavaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Soron következik hatodik - eredetileg a 8. - napirendi pontunk: a kiemelt közbizalmat igénylő tisztségek betöltéséről szóló, Demeter Márta, LMP, és képviselőtársai által benyújtott T/15201. számú törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Ismét tisztelettel köszöntjük Demeter Márta képviselő asszonyt, és megadom a szót, hogy javaslatukat szóban is indokolhassa. Tessék parancsolni, képviselő asszony!

Demeter Márta szóbeli kiegészítése

DEMETER MÁRTA (LMP) előterjesztő: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ez a törvényjavaslat nagyon szorosan összefügg az előző javaslattal, hiszen biztosak vagyunk abban, hogy a megfelelő átláthatósághoz és a kiszámítható állami működéshez, amelyben megbízhatnak az emberek, nemcsak az szükséges, hogy tisztázzuk az állambiztonsági múltat, és az abszolút átlátható legyen az emberek számára, hanem tisztázzuk az 1990 utáni időszakot is. Egyértelmű, hogy vannak olyan személyek, akik a nyilvánosságtól elzárt tevékenységük során juthatnak olyan információkhoz, amellyel a mostani közéleti szereplőket, adott esetben politikusokat befolyásolhatnak vagy befolyásolni próbálhatnak. Szerintem egyértelmű érdeke a magyar társadalomnak, hogy ne legyenek zsarolható politikusok a magyar közéletben, és bizonyos döntések ne ilyen nyomásgyakorlás során szülessenek meg.

Éppen ezért a törvényjavaslatunk egyik nagyon fontos pontja, hogy azok, akik 1990 után a nemzetbiztonsági szolgálatok állományába tartoztak vagy velük titkosan együttműködtek, nyolc év várakozási időt követően gondolkodhassanak el csupán azon az ő szerződésük, tisztségük megszűnésétől számítva, hogy bármilyen szerepet vállalnak. Tehát lényegében ez egy garancia lenne arra a magyar társadalomnak, hogy a megszerzett információkkal ők nem tudnak visszaélni, és nem tudják befolyásolni a magyar közéletet. Ez a javaslatunk lényege. Azt gondolom, a rendszerváltás óta több olyan ügy volt - Defend-ügy, Nyírfa-ügy, UD Zrt.-ügy -, ami rávilágított a problémára, úgyhogy ez egy elvárás az emberek részéről, hogy megfelelő transzparencia legyen ezen a területen is. Éppen ezért szeretnénk kérni, hogy támogassák ezt a törvényjavaslatot, tárgysorozatba kerüljön, és tárgyalhasson róla az Országgyűlés, és elfogadhassa ezt a javaslatot. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom. Mivel vita nem volt, ezért nem tudom megadni a szót ismét képviselő asszonynak.

Határozathozatal

Szavazás következik. Kérdezem, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki igen? *(Öt.)* Aki nem? *(Nyolc.)* És aki tartózkodott? *(Nincs ilyen.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 5 igen és 8 nem szavazat mellett, tartózkodás nélkül az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönjük szépen képviselő asszonynak a bizottsági ülésünkön való részvételét, további szép napot kívánunk.

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvénynek az országgyűlési képviselők javadalmazásának veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályaival kapcsolatos módosításáról szóló

T/15229. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Soron következik hetedik - eredetileg 9. - napirendi pontunk: az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvénynek az országgyűlési képviselők javadalmazásának veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályaival kapcsolatos módosításáról szóló, Szél Bernadett független képviselő és képviselőtársai által benyújtott T/15229. számú törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. A benyújtók közül tisztelettel köszöntjük ülésünkön Szél Bernadett képviselő asszonyt és Hadházy Ákos képviselő urat.

Nem tudom, hogy ki szeretne felszólalni, mindketten szeretnének-e, milyen sorrendben. *(Dr. Hadházy Ákos dr. Szél Bernadett felé int.)* Akkor a képviselő asszonyé a szó először. Tessék parancsolni, képviselő asszony!

Dr. Szél Bernadett szóbeli kiegészítése

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm. Meg kell nyomni a gombot? *(Elnök: Igen.)* Tisztelt Bizottság! Köszönjük a lehetőséget, hogy ezt a fontos javaslatot ismertethetjük.

Látjuk mindannyian, hogy milyen helyzetben van Magyarországon az egészségügy és összességében az egész ország, viszont azt is tudjuk, hogy a jövő hónaptól a képviselők az Országgyűlésben emelt fizetést kapnak. A javaslatban azt írtuk le, hogy ezt a növekményt, illetve minden parlamenti tisztséggel járó pluszpénzt a Magyar Országgyűlés, tekintet nélkül arra, hogy ki melyik oldalon ül vagy áll, utalja át a járvány elleni védekezési alapba, onnan pedig az egészségügybe és a szociális célokra.

A javaslatnak röviden és tömören ez a lényege, azt gondolom, nem kell hosszan magyaráznom, hogy miért van erre szükség. A szolidaritásukat kérem a legnagyobb tisztelettel és azt, hogy engedjék továbbmenni ezt a javaslatot plenárisra, hogy onnan pedig minél előbb meg tudjuk valósítani az abban foglaltakat. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Hadházy Ákos képviselő úré a szó. Tessék parancsolni, képviselő úr!

Dr. Hadházy Ákos szóbeli kiegészítése

DR. HADHÁZY ÁKOS (független): Köszönöm szépen. Én sem szeretnék nagy érvelést előadni, gondolom, mindannyian értik, hogy mi ennek a lényege. Azonban szeretnék felolvasni egy levelet, amelyet egy állampolgártársunktól kaptam. Egyébként azzal küldte el nekem, hogy olvassam fel a parlamentben, és azt hiszem, hogy erre ez az ülés remek lehetőség.

A nevét is megadta, Miskolczi Melindának hívják a hölgyet. „Szeretném, ha megosztaná a történetem a miniszterelnök úrral.” Ő nincs jelen, de hátha majd átadják neki a fideszes képviselők. „Tizenhétéves korom óta beteg vagyok, nem vagyok leszázalékolva, mert ennek ellenére teljes értékű embernek érzem magam. Gondolhatja, hogy a betegségem miatt nem igazán váltogattam a munkahelyem. Sajnos 2020. július 1-jén elvesztettem a munkahelyem, felvettek a helyemre egy egészséges vendéglátóst. Hát, elmentem munkanélküli segélyre 2020. október 1-jéig, addig járt. Közmunkára orvosi alkalmassági betegségem miatt alkalmatlan vagyok. Ötvenéves vagyok, a férjem 64, hát, ő elment dolgozni négy órában, nettó jövedelme 53 000 forint. Ebből nem lehet megélni, így megigényeltem az aktívkorúak szociális ellátását, mivel az 53 000 forint két főre elosztva ezer forinttal több, mint a minimálnyugdíj legkisebb összege, kérelmemet elutasították. Ezután kértem a házi orvosom, indítsa el a leszázalékolásomat. Visszaírt, hogy kéne hozzá szakorvosi vélemény, hát, nekem nincs ilyen. Megint telefon, mire közlik velem, hogy ne telefonálgassak, mert ez a Covid-

betegeknek van fenntartva, és itt már feladtam. Önkormányzati lakásban lakunk, a lakbér 13 250 forint, ezt muszáj kifizetni, mert nem tudok róla, hogy kilakoltatási moratórium lenne. Legyen már áram is, 6000 forint, internet 8000 forint, hogy legalább munkahelyet tudjak keresni, hogyha már a telefonomat kikapcsolták. Ez majdnem 30 000 forint, 20 000 forint marad megélhetésre. Mostanra minden tartalékunkat feléltük, tavaly novemberben 55 kilogramm voltam, most 42 vagyok. Mi nem Covidban fogunk meghalni, hanem éhen fogunk halni, mert a miniszterelnök úr munkahelyet teremt, senkit nem hagy az út szélén. Itt nincs munkahely, lassan mehetünk a híd alá. Ha véletlen valaki reagál is az önéletrajzomra, öthavi elmaradt közüzemi számlát kell kifizetnem, több százezer forint. A tévém sincsen kifizetve és a NAV is rám száll. Röviden ennyi, kíváncsi vagyok a véleményére.”

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna a szavazás előtt elmondani.

ELNÖK: Kérdezem a bizottság tagjait, kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom. Mivel a vitában senki nem szólalt fel, ezért az előterjesztők részére nem tudok ismételt szót adni.

Határozathozatal

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Ki támogatja? *(Szavazás.)* Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 5 igen, 8 nem szavazattal *(Dr. Hadházy Ákos: Elnök úr, egy napirendi kérdést szeretnék!),* tartózkodás nélkül az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. *(Dr. Hadházy Ákos: Elnök úr, egy napirendi kérdést szeretnék!)* Tessék parancsolni?

DR. HADHÁZY ÁKOS (független): Egy napirendi kérdést szeretnék. Én nem láttam 8 nem szavazatot, itt, elől csak 3 nem szavazatot láttam. Tudom, hogy helyettesítés van, de gondolom, az szokott lenni az eljárás, hogy két kezüket emelik fel, ha...

ELNÖK: Nem, nem szokott! *(Dr. Hadházy Ákos: Akkor miből gondolja?)* ...helyettesít, tisztelt képviselő úr.

DR. HADHÁZY ÁKOS (független): De miből gondolja? Egy szavazatot láttunk egy kézfelemeléssel. Miből gondolja elnök úr, hogy akiket helyettesítettek, azok szavaztak vagy nem szavaztak? Tehát kérném név szerint, hogy ki szavazott nemmel és ki szavazott igennel, vagy kinek a nevében szavaztak a képviselő urak igennel vagy nemmel, hiszen vannak, akik nem voltak itt.

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvénynek a koronavírus okozta gazdasági és szociális válság enyhítése érdekében szükséges módosításáról szóló T/15396. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

ELNÖK: Soron következik a nyolcadik napirendi pontunk, eredetileg 10. napirendi pont. *(Dr. Hadházy Ákos: Elnök úr, kérem, hogy válaszoljon a kérdésemre!)* A bírósági végrehajtásról szóló *(Dr. Hadházy Ákos: Elnök úr, kérem, válaszoljon a kérdésemre!)* 1994. évi LIII. törvénynek *(Dr. Hadházy Ákos: Elnök úr, kérem, válaszoljon a kérdésemre!)* a koronavírus okozta gazdasági és szociális válság enyhítése érdekében *(Dr. Hadházy Ákos: Kérem, válaszoljon a kérdésemre!)* szükséges módosításáról szóló, Szél Bernadett független képviselő által benyújtott

T/15396. számú törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről való döntés. Ismételten tisztelettel köszöntjük Szél Bernadett képviselő asszonyt és egyúttal megadom a szót, hogy javaslatát szóban is indokolhassa.

Ügyrendi vita

DR. SZÉL BERNADETT (független): Elnök úr, a legnagyobb tisztelettel van egy kérdésünk. Az előző törvényjavaslatunknál kik szavaztak nemmel a Fidesz és a KDNP részéről? Szeretnénk ismerni azokat a képviselőket és a nevüket, akik nemmel szavaztak. *(Dr. Varga-Damm Andrea: A jegyzőkönyvben benne van! Most tényleg!)* Több hét, míg a jegyzőkönyv előáll. Bocsánat, ez nem egy reality show, tehát itt név szerint szavazunk. *(Zaj. – Dr. Varga-Damm Andrea: Benne van a jegyzőkönyvben, hogy ki kit helyettesít! – Elnök: Így van. – Nagy zaj.)* Elnézést kérek, szeretném tudni, hogy kik mit szavaztak!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (független): *(A képviselő mikrofonja nincs bekapcsolva.)* Elnézést, hogy képviselőként szólok ebbe bele, de minden bizottságnak megvan a maga eljárásrendje, megvan a tárgyalások sorrendje. Azt gondolja most bárki ebben a teremben, hogy itt valaki csal, amikor megállapítja a szavazást? Úgy kezdődik az ülés, hogy ismerteti az elnök a helyettesítések rendjét. Benne van a jegyzőkönyvben, hogy ki kit helyettesít. Tehát ha felteszi bárki a kezét, ő a maga nevében és a helyettesített nevében teszi. Én is azt gondolom, hogy teljesen idióta gyakorlat volt, amikor két kezet raktak fel. A jegyzőkönyvben benne van, hogy ki kit helyettesít az ülés során. Az más kérdés, hogy azt mondja a képviselő úr, hogy szeretné név szerint tudni. Erre két válasz lehet. Vagy felsorolja elnök úr, hogy kik vannak itt, akiket ő számolt, a nemmel szavazókat, vagy azt mondja a képviselő úrnak, hogy mivel a jegyzőkönyvben benne van, hogy ki kit helyettesített és *(Dr. Szél Bernadett közbeszólása.)* megnézzük, hogy hány kormánypárti képviselő ül a teremben, így ezt ellenőrizni lehet. Én egyet szeretnék kérni, akár kormánypártiak, akár ellenzékiek vagyunk: egy bizottsági ülés rendszerét és szabályrendszerét ne hágjuk át, azt be kell tartani... *(A képviselő befejező szavai nem hallhatók.)* Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Varga László képviselőtársunk is ehhez az ügyrendi kérdéshez hozzá szeretne szólni. Tessék parancsolni!

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Így van, köszönöm elnök úr. Tisztelt Bizottság! Azt kérem a jelen helyzetre tekintettel, mert én nem látom ennek akadályát, hogy az elnök úr soron kívül ismertesse, hogy a Fidesz részéről vagy a kormánypártok részéről kik vannak jelen és kik adtak helyettesítési megbízást, mert nyilván ebből összeáll az a 8 személy és az a 8 szavazat. Azt gondolom, így nagyon gyorsan túl tudunk lendülni ezen a kérdésen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Az ülés elején elhangzott, hogy ki kit helyettesít és a jegyzőkönyvből egyértelmű lesz, hogy ki miként szavazott. Kérdezem a képviselő asszonyt, hogy kívánja-e a nyolcadik, eredetileg tizedik napirendi pontunk vonatkozásában a javaslatát szóban is indokolni. *(Dr. Szél Bernadett: Természetesen!)* Akkor tessék parancsolni, öné a szó.

DR. SZÉL BERNADETT (független): Akkor csak hogy tisztázzuk: tehát nem tudhatjuk, hogy ki az a 8 képviselő. Tíz percet beszélgettünk arról, hogy itt mi az ügyrend, meg mi a szabály. Nyolc nevet szeretnénk volna hallani. Elnézést kérek, megköszönöm, ha a képviselő asszony elmondja annak a 8 képviselőnek a nevét, akik

leszavazták. Olyan sokat beszélt hátulról a fülembé. Nyolc nevet szeretünk volna hallani.

ELNÖK: Képviselő asszony, van még a nyolcadik napirendi ponttal kapcsolatban előadnivalója? (*Dr. Szél Bernadett: De van!*) Van. Tessék akkor, mondja!

Dr. Szél Bernadett szóbeli kiegészítése

DR. SZÉL BERNADETT (független): Tisztelt Bizottság! Az előbb is elhangzott az, amiről most is beszélni fogok. Nem egy ember van Magyarországon, akinek a kilakoltatás réme a mindennapok valósága és nagyon sokan vannak, akik ezt meg is élik. Ha ezt a javaslatot, amit beterjesztettem, önök nem szavazzák meg, akkor minden bizonnyal április után újra fog kezdődni ez a borzasztó történet. Egészen pontosan másodszor vagyunk ebben a helyzetben. A kilakoltatások tilalmát tavaly is behoztam önöknek, a végrehajtásokat is szerettem volna, ha felfüggesztenék, és azt is szerettem volna elérni, hogy a fizetésekből, nyugdíjakból való levonások se történjenek meg, tekintve, hogy egészségügyi válsághelyzet van, pandémia, világjárvány van Magyarországon is.

Ami megtörtént, az az volt, hogy miután a tavaszi hullámban a kormány felfüggesztette a végrehajtásokat és a kilakoltatásokat, viszont utána ezek nyáron feloldásra kerültek, szeptemberben és októberben Schadl György, az MBVK elnöke szerint megközelítőleg 1500-2000 kilakoltatás történt meg az országban. Tehát úgy tűnik, hogy amit addig visszafogott a tiltás, azt gyakorlatilag két hónap alatt behozták a kilakoltatásokkal kapcsolatban. Most november 15-én lépett életbe a téli kilakoltatási moratórium, de az a télre vonatkozik, április végén várhatóan véget fog érni, és ezek az emberek utána újra utcára tehetők lesznek.

Én úgy adtam be ezt a javaslatot, én azt szeretném elérni, hogy Magyarországon senkit ne lehessen elhelyezés nélkül az utcára tenni. Azt gondolom, ez lenne a minimum ebben a században Magyarországon. Tíz éve van az úgynevezett polgári kormány Magyarországon, sorra mennek a végrehajtások, a kilakoltatások, embereket földönfutóvá tesznek. Most viszont, ebben a válsághelyzetben, azt gondolom, nem vihető tovább ez a gyakorlat. Én nagyon kérem önöket, hogy ha leszavazzák ezt a javaslatomat - ugye, az előbb annyira gyávák voltak, hogy még meg sem szólaltak, és egyáltalán egy szót sem szóltak ahhoz, hogy a fizetésüket miért nem kívánják átutalni a rászorulóknak javára, legalábbis a növekményt meg az egyéb pozícióikat -, most legyenek kedvesek, indokolják meg, hogy mi lesz a megoldás azoknak az embereknek a számára, akiket már így is megtizedelt egzisztenciálisan és sok esetben egészségügyi szempontból is tönkretett a járvány. Ha nem lesznek megszüntetve a végrehajtások, a kilakoltatások, menni fognak a levonások a fizetésekből és a nyugdíjakból, akkor ezek az emberek teljesen ellehetetlenülnek Magyarországon.

Úgyhogy legyenek kedvesek, szálljanak be a vitába, mondják el, mi lesz azokkal az emberekkel, akik nap mint nap fordulnak hozzánk. Hadházy Ákos is az előbb bemutatta egy konkrét példán keresztül, milyen élethelyzetek vannak; én is sorra tudnám önöknek mondani. Úgyhogy várom a megtisztelő érveiket azzal kapcsolatban, hogy ha nem akarják megszavazni ezt a javaslatomat, akkor önök mit gondolnak megoldásnak. Egy biztos: ez így semmiképpen nem maradhat, és egyébként szerintem nemcsak a járványhelyzetben, hanem a járványhelyzeten kívül sem, de a mostani egészségügyi válsághelyzet még súlyosabbá teszi a helyzetet.

Ennyit kívántam előadni, tisztelt elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Úgy látom, Bajkai István képviselőtársunk jelentkezett; képviselőtársunké a szó, tessék parancsolni!

Hozzászólások

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Előterjesztők! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem először folytatjuk le azt a vitát, hogy az egészségügyi veszélyhelyzet idején, azt gondolom, hogy elsődleges kérdés, hiszen ebben az időszakban vagyunk mindannyian, és rendkívül nehéz helyzetet élnek át természetesen családok és főleg a nehéz helyzetben élők, de nem először folytatjuk már le ezt a vitát valójában, és nem először tárgyaljuk meg azt a kérdést, hogy ebben az egészségügyi veszélyhelyzetben, és volt egy korábbi napirendi pontunk is, az ingatlan-végrehajtás szabályain és egyebeken kell-e változtatni vagy sem.

Most pusztán szeretnék arra utalni tisztelt képviselő asszonynak, hogy bár én magam nem kedvelem a különböző személyes megszólításokat, ki gyáva, ki nem gyáva - bár azt gondolom, ez megint a cirkusz része, amit önök csinálnak -, hanem igyekszem szakmai alapon maradni, mint ahogy mindig is. Pusztán szeretném figyelembe ajánlani, hogy az egészségügyi veszélyhelyzet idején, illetve pontosan az ingatlan-végrehajtás, a családok védelme időszakában milyen intézkedéseket tett a kormányzat, éppen a nehéz helyzet átvészelésére, illetve a nehéz helyzetbe került családok támogatására. Hosszú napirendi vitát kellene lefolytatnunk ezeknek a támogatásoknak a rendszeréről és filozófiájáról, de pusztán az ingatlanból kiköltöztetés korlátozása, a döntések hiánya, a végrehajtási szabályok enyhítése pont a nehéz helyzetben lévők részére, ezek mind egy hosszú sort alkotnak, és mindegyiknek ugyanaz a filozófiája, és mindegyiknek ugyanaz az alapja, vagy úgy is mondhatnám, a belső immanens logikája, hogy a családokat és a nehéz helyzetben lévő egyedülállókat is védeni próbáljuk ebben az időszakban.

Nem szeretnék történelmi hasonlatokhoz fordulni, bár nagyon illő lenne ide, hogy vajon 2010 előtt a családok védelme egyáltalán megfogalmazódott-e gondolatként az akkori liberális-szocialista formációban, mert szerintünk nem. És azt gondolom, persze mindig lehet vitatkozni azon, hogy egy adott rendszeren és adott jogszabályi körülményeken vagy jogszabályozáson hogyan lehet javítani. Azt gondolom, ez egy örök cél és örök feladat a mindenkori törvényhozás számára. Csak arra kérem a tisztelt képviselő asszonyt, és szeretném, ha ő is figyelmet fordítana arra, és az ő füle is újból nyitott lenne azokra a szavakra, amelyek kifejezetten arról szólnak, hogy az eddigi intézkedések hogyan szolgálták a családokat, és hogy ez milyen erőfeszítésekbe kerül. Ha végignézi, még egyszer mondom, az elmúlt időszakot, akár végignézheti az ön által kicsit... - bocsánat, ön mindig ilyen kifejezéseket használ, hogy „polgári kormányzás”, meg 2010 után mi történt; nyilván önnek erről van egy véleménye, ami szíve joga. De ha végignézi, azt gondolom, legalább egy dolgot ne vitasson el: azt, hogy a korábbi időszakhoz képest micsoda előrelépés volt. Ha ezt vitatja, akkor nagyon nehéz közös alapunk van bármifajta tárgyilagos megbeszélésre, mert ha ilyenfajta tényeket egyáltalán tagad, egyáltalán nem ismer vagy nem szeretné elismerni, akkor azt gondolom, az egész családvédelmi rendszerünket, az otthonvédelem programját szolgáló intézményeinket vagy nem ismeri, vagy olyan szinten negligálja, amiről nagyon nehéz valójában érdemi vitát folytatni. Tehát én azt gondolom, hogy ami van, azt azért ne vitassa el. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Varga László képviselő úré a szó. Tessék parancsolni, képviselő úr!

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselőtársaim! A mai napon több előterjesztés kapcsán folytatott elméleti jellegű vitát is a bizottságunk; az egyik ilyen volt tulajdonképpen a lakhatáshoz való jog kapcsán folytatott vita, ami jól látszik, hogy alaptörvényi szinten is igényelhet újragondolást, mindannyiunk részéről egyébként. Tehát az a helyzet, hogy a különböző politikai erők részéről szerencsés volna a lakhatáshoz való jog kapcsán egy nemzeti minimum irányába elmozdulni. Ma Magyarországon ilyen lakásállomány, ilyen szociális helyzet, és sorolhatnám, ilyen adottságok mellett viszont szégyen, hogy erről a kérdéstről ebben a formában kellett szót váltanunk. Tehát baloldali képviselőként azt tudom mondani, hogy igenis, itt egy olyan alapjog irányába kellene elmozdulni, amely egy szélesebb szociális hálót jelentene.

Ez a kérdés, amelyet most tárgyalunk, tehát a bírósági végrehajtásról szóló törvény módosításáról szóló javaslat két szempontból közelíthető meg. Én azt mondom, az egyik az, hogy amíg nincs igazi és érdemi társadalmi konszenzus a lakhatáshoz való jogról, addig méltatlan, hogy ennyi embert fosztanak meg, sokszor erkölcsileg megkérdőjelezhető módon a lakhatásától. A másik kérdés pedig, hogy egy nagyon különleges helyzetben vagyunk, veszélyhelyzet van az országban, ami egy jogi kategória, de ennek a járványhelyzetnek, az egészségügyi helyzetnek a folyamánya még nagyon sokáig tartó társadalmi és gazdasági krízist fog okozni az életünkben és nagyon sok százezer magyar család életében. Tehát azt én helyes törekvésnek tartom, hogy amíg ezekre a kérdésekre megfelelő válaszok nem születnek, és ez a krízis el nem múlik minden tekintetben, az egészségügyi, társadalmi és gazdasági vonatkozásában is, addig a végrehajtásról szóló törvény módosításáról szó essék a parlamentben, illetve hogy magyar családokat ne lehessen ebben az időszakban kilakoltatni. Szerintem ez evidencia, és kiváló alkalom lehet arra, hogy az Országgyűlés előtt erről szó essen, hogy mondjuk, ezt a törvényjavaslatot tárgysorozatba veszi a bizottság, és aztán, nyilván, ha szükséges, akkor módosításokkal, de valamilyen konszenzusos alapon ezt elfogadja. Úgyhogy arra kérem képviselőtársaimat, hogy vegyék ezt az indítványt tárgysorozatba. Köszönöm.

ELNÖK: További felszólalni szándékozó? *(Jelzésre:)* Vigh László képviselőtársunk, tessék parancsolni! Öné a szó.

VIGH LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Két alkalommal is a választókerületemben felhívtuk azokat az időseket, akik megadták a telefonszámukat, hozzájárultak ahhoz, hogy felhívhassuk őket, hogy miben segíthetünk. Mihelyt ezt megtettük, egy sajtótájékoztatót tartottam. Azért csináltam, nehogy az legyen, hogy bejelentés nélkül, csak úgy felhívunk embereket. Azt kérdeztük tőlük, hogy miben segíthetünk, van-e ételkészletük, a gyógyszerellátásuk rendben van-e, van-e tüzelőjük. A sajtótájékoztatómon azt mondta nekem az egyik újságíró, hogy mit csinálunk azzal a több száz, több ezer emberrel, aki fog jelentkezni, hogy mi kell neki. A következőt mondtam: szerintem senki nem fogja jelezni. És senki nem is jelzett olyat, hogy nincs tüzelője, tehát meg fog fagyni, nincs ételkészlete, nincs a gyógyszerellátása megoldva.

Ezt csak azért meséltem el, mert aki egyéni választókerületi elnök, gyakran találkozik élethelyzetekkel, és próbálok mindenkinek segíteni, akinek lehet. De ahogy Bajkai képviselőtársam is mondta, hihetetlen, hogy mennyi mindent tesznek meg települések, polgármesterek, önkormányzatok azért, hogy az emberek méltó körülmények között éljenek. Ha csak most a térről beszélünk, tudjuk, hogy az önkormányzatok mennyi tűzifát osztottak ki, és akkor erre rájött még a katasztrófavédelem, aki szintén segített és sorolhatnám azt a sok-sok megoldást,

amelyet az önkormányzatok kitaláltak. Úgyhogy azt látom, hogy az önkormányzati rendszer, az odafigyelés és a segítség nagyon jól dolgozik.

Ami a kilakoltatásokat illeti, sokat beszélgettünk erről ebben a bizottságban, illetve máshol is, hogy mit tudunk tenni annak érdekében, hogy senkit ne tegyenek ki az utcára, és ez egy nagyon érdekes kérdés. Engem megkerestek devizahitelesek, leültem velük és mindenkiel bementem a bankjába. Mindegyik devizahitelessel, aki megkeresett, bementem a bankba. Volt olyan devizahiteles, és sajnáltam, aki öt hitelt vett fel. A bankban mondják, hogy semmi gond, képviselő úr, segítünk, csak legalább szándékot lássunk, hogy elkezdti a törlesztést. Ő még száz forintot nem fizetett be. Őt helyről is felvett pénzt. Amikor ezt elmondtam neki, abban a pillanatban szólt a devizahiteles, hogy feljelent engem, mert banktitok. És sorolhatnám.

Ezt azért sorolom folyamatosan, hogy miket teszünk és miket próbálunk segíteni embereken, hogy hihetetlen, de nincs olyan, hogy fekete meg fehér ezekben a dolgokban. Arra kérem a képviselő asszonyt, hogy gondolják át ezt. Szerintem a kormány, az önkormányzatok, a parlament sok mindent tesz annak érdekében, hogy az emberek boldoguljanak a pandémia idején is. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki még felszólalni. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok, a vitát lezárom. Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Dr. Szél Bernadett: Igen.)* Úgy látom, hogy nem. *(Dr. Szél Bernadett: De!)* Igen? Akkor tessék parancsolni!

Dr. Szél Bernadett reflexiója

DR. SZÉL BERNADETT (független): Három dolgot szeretnék elmondani. Az egyik az, hogy nem egészen értem, Bajkai képviselőtársam pontosan miről beszél. Én arról beszéltem, hogy embereket ne tegyenek az utcára. Nem családtámogatási rendszerről szóló vitanapot akarok önnel rendezni, hanem van egy szándékom, egy akaratom, egy politikai szándékom és egy képviselői akaratom, melynek az a lényege, hogy pandémiában nem teszünk embereket az utcára. Egyébként véleményem szerint azon kívül sem. Sőt, én beletenném az Alaptörvénybe, amit én alkotmánynak szeretek hívni, hogy a lakhatás alapvető emberi jog. De most nem erről vitatkozok önnel, mert most ég a ház. Konkrétan le fog járni a téli kilakoltatási moratórium és emberek megint utcára fognak kerülni. Azért idéztem azt a bizonyos 1500-2000 fős statisztikát szeptemberről és októberről, mert arra utaltam vele, hogy ha egy darabig nem lehet kilakoltatni valamilyen okból, akkor felhalmozódik ez és egyszerre rakják ezeket az embereket az utcára, így hirtelen nagyon sok kilakoltatás lesz, végrehajtás meg minden. A nyomor miatt, ami van az országban, és rengetegen élnek ezt meg, azt akartam elérni, hogy fizetésből, nyugdíjból ne lehessen levonni ezeket a tartozásokat. Ennyi a szándékom.

Nem most fogunk beszélgetni a családtámogatási rendszerről, ez nem ennek a vitának a helye. Ön erre nem mondott semmit igazából. Engem végtelenül bosszant, hogy elbeszél mellettem, mert ez nem politikai vita, én nem így vitázom. Ha van egy ügy, akkor azt beszéljük meg. Ön erre nem mondott semmit.

Vigh képviselőtársunk próbált utalni arra, hogy ott, náluk mennyire minden rendben van. Elnézést kérek, de én ezt kétséggel fogadom. Ön az egyéni képviselő, ez így van, de nem gondolom, hogy senki nem jelentkezik önnél, mert nincs semmi probléma. Szerintem lehet, hogy önnek kellene inkább végiggondolni, hogy mennyire van kapcsolatban azokkal az emberekkel, akik tényleg nagyon nagy bajban vannak, de nem akarok önnek tanácsokat osztogatni. Azt biztos, hogy Magyarországon mindenhol kapjuk most a jelzéseket. Például az egyszülős családokról beszéltem nagyon sokat, szerettem volna elérni, hogy ők megkülönböztetett támogatást kapjanak

ezekben az ínséges időkben. Náluk a szegénységi kockázat amúgy is duplája az alapnak, ami van Magyarországon. Félmillió gyerekről beszélünk. Azt látom, hogy ők például mindenhol az országból jelzik, hogy élelmiszer kell, digitális oktatáshoz, a bennmaradáshoz eszközök kellene, olyan munka kell, amit el tudnak végezni így, hogy egyedül maradván a gyermekkel elveszítik a munkájukat, mert az otthon maradó szülők semmit nem kaptak a kormánytól a pandémia alatt és sorolhatnám. Tele van az ország problémákkal és meglehetősen kritikusan hallom azt, ha egy egyéni országgyűlési képviselő azzal jön a parlamentbe, hogy náluk minden rendben van. Ott szerintem valami nem jól működik.

Nagyon köszönöm az ellenzéki oldal támogatását. Meggyőződésem, hogy Varga László képviselőtársammal nagymértékben egyetértünk, hiszen ő szociáldemokrata felfogással rendelkezik, úgy látom, ezekről a kérdésekről, mi, zöldek pedig alapvetően úgy gondoljuk, hogy a XXI. században nem kellene már azon diskurálni túl sokat egy nemzeti Országgyűlésben, hogy aki szegény, annak segítünk. Ez így van, ez az alap, ez így kezdődik. Mert a társadalom akkor működik jól, ha egyben van.

Az a probléma önökkel itt, a Fideszben, hogy önök a magyar társadalmat totálisan szétszakították. Van egy keskeny réteg, aki dubajozik, nem tudom, teljesen jól érzi magát, minden olyan dolgot megenged magának, ami más ember számára teljesen elérhetetlen. A társadalom többsége pedig szenved a lepukkant közoktatásban, az egészségügyi intézményekben próbál eleveckélni és próbálja elérni, hogy ne rakják ki a lakásából, ha bajba kerül. Ezek a levelek futnak be hozzánk sorra. Végtelenül frusztráló, hogy nem elég, hogy tíz éve, most már tizenegy, folyamatosan mindent leszavaznak, amit az ellenzék hoz, még egy normális vitát sem lehet lebonyolítani, mert nem arról beszélnek, ami a téma, másrészt az elnök úr jön és nem mondja, hogy ki hogy szavaz, ha leszavaznak valamit gyáva módon.

Elnézést kérek, ez egy teljes nonszensz, egy parlament nem így működik. Egy normál munkahelyen, ha ilyen viták lennének, szerintem a főnök rögtön rendet vágna. Itt az a baj, hogy a főnök önökkel van, és ha valami rosszat mondunk, elveszi a szót. Én nagyon sajnálom, ha ezt a javaslatot nem szavazzák meg, hogy mondjam, nem engem hoznak politikailag kellemetlen helyzetbe, hanem rengeteg emberrel szűrnak ki. Ez az igazán nagy probléma, hogy önök egy Szél Bernadettet látnak az ellenzékéből, én viszont azokat az embereket látom, akik abban reménykednek, hogy a kilakoltatási moratórium lejártá után is ott tudnak maradni az otthonukban. Azok nem csilli-villi otthonok, nem olyanok, mint amilyenekben az önök oligarchái laknak. Azok nagyon szerény otthonok és ott sem tudnak maradni. Önök ezekről az emberekről tíz éve nem gondoskodtak.

A magam részéről azt tudom mondani, hogy az ilyen vitákban nem szívesen veszek részt. Egy dolog miatt teszem meg mégis: hogy legalább valaki önöknek elmondja azt, hogyan gondolja Magyarországnak egy jelentős része a dolgokat. Máshol nem szembesülnek velem, mert a Fidesz-frakcióülésen biztosan nem ilyenekről beszélgetnek, a propagandatévéből meg nem ez jön. Én viszont ezekkel az emberekkel vagyok, és ha más nem, legalább önöket néha tetemre hívom azzal kapcsolatban, hogy mit gondolnak ilyen kérdésekről. Hát, úgy látom, hogy semmit nem gondolnak, mert Zalában ezek szerint minden rendben van. Ön pedig elkezdett beszélni azokról a családtámogatásokról, amelyek most nem képezik e vita témáját. Mert itt az emberek, a családok és nemcsak családok, hanem például egyedülálló idős emberek kilakoltatása a téma. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak, és még jobban köszönném, ha megszavaznák a javaslatomat.

ELNÖK: Mi is köszönjük, képviselő asszony. Önnek is, mint ahogy mi is figyelembe vesszük az ön álláspontját (*Dr. Szél Bernadett: Az biztos!*), önnek is

figyelembe kell vennie a parlamentarizmust, az országgyűlési törvényt *(Dr. Szél Bernadett: Majd, ha lesz, akkor figyelembe veszem!)*, a házszabályi rendelkezéseket. *(Dr. Szél Bernadett: Ez nem parlament!)* Így amikor a levezető elnök beszél, illik csendben maradni. A helyzet az, képviselő asszony, hogy mi nemcsak önt látjuk, amikor itt beszél, hanem látjuk azt a háttérhatalmat is, akinek a nevében beszél. *(Zaj az ellenzéki képviselők között. - Közbekiáltás: Jaj istenem! - Dr. Szél Bernadett: A kilakoltatásra váró embereket nem látja?)* A helyzet az, hogy szavazás következik, tisztelt képviselőtársaim.

Határozathozatal

Kérdezem a bizottság tagjait, támogatják-e a javaslat tárgysorozatba vételét. Aki igen, kérem, jelezze! *(Szavazás.)* Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 5 igen, 8 nem szavazattal, tartózkodás nélkül az indítványt nem vette tárgysorozatba. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom, további szép napot kívánunk önöknek.

Egyebek

Rátérünk utolsó napirendi pontunk, az egyebek megtárgyalására. *(Dr. Hadházy Ákos az elnöki pulpitus előtt állva folyamatosan hangosan beszél az elnökhöz, miközben mobiltelefonjával videózik.)* Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a bizottság *(Dr. Hadházy Ákos: ...milyen háttérhatalom...?)* következő ülését előreláthatóan április 13-án, kedden tartja. *(Dr. Hadházy Ákos folyamatosan beszél és a telefonjával felvételt készít.)*

Kérdezem a bizottság tagjait, van-e egyebek között bármilyen javaslatuk, észrevételük. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs, a bizottság ülését berekesztem. Köszönöm a megjelenésüket. *(A folyamatosan hozzá beszélő és róla videofelvételt készítő dr. Hadházy Ákoshoz:)* A provokációját pedig fejezze be! Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 31 perc)

Dr. Vejkey Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: dr. Lestár Éva és Prin Andrea